

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και τον
Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και
Ιδιωτικού Τομέα**

Executive MBA in Financial Planning

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Η «ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Ευαγγελία Σ. Παλάγκα

Επιβλέπων Καθηγητής: Σπηλιόπουλος Οδυσσέας

Διατριβή υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η παρούσα διατριβή αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Διοίκηση και τον Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Καλαμάτα, Μάιος 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και τον
Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και
Ιδιωτικού Τομέα**

Executive MBA in Financial Planning

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

**Σπηλιόπουλος Οδυσσέας (Επιβλέπων)
Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

**Γιακουμάτος Γ. Στέφανος
Καθηγητής,
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

**Μαυριδόγλου Γεώργιος
Λέκτορας,
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

UNIVERSITY OF PELOPONNESE
DEPARTMENT OF ACCOUNTING & FINANCE

**Postgraduate Master Program in Management and
Financial Planning for executives of the Public and Private
Sector**

Executive MBA in Financial Planning

Master Thesis

**THE "PRIVATE EQUITY COMPANY" AND ITS
CONTRIBUTION TO THE DEVELOPMENT OF
ENTREPRENEURSHIP IN GREECE**

Evangelia S. Palagka

Supervising Professor: Odysseas Spiliopoulos

Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of Peloponnese. This dissertation is part of the requirements for obtaining the Master's Degree in Management and Financial Planning for executives of the Public and Private Sector

Kalamata, May 2023

UNIVERSITY OF PELOPONNESE
DEPARTMENT OF ACCOUNTING & FINANCE

**Postgraduate Master Program in Management and
Financial Planning for executives of the Public and Private
Sector**

Executive MBA in Financial Planning

Thesis Committee

**Spiliopoulos Odysseas
Associate Professor,
Department of Accounting & Finance,
University of Peloponnese**

**Giakoumatos G. Stefanos
Professor,
Department of Accounting & Finance,
University of Peloponnese**

**Mavridoglou Georgios
Lecturer,
Department of Accounting & Finance,
University of Peloponnese**

Εγώ η Ευαγγελια Παλάγκα, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- 1)** Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

- 2)** Αποδέχομαι ότι το Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
Abstract:	6
Λέξεις κλειδιά:	6
Keywords:	6
Κεφάλαιο 1: Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΙΚΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ	7
Κεφάλαιο 2: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΙΚΕ	9
2.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	9
2.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΚΕ	9
2.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΑΣΗΣ	11
2.4 ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ Ι.Κ.Ε.	11
2.5 ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ	12
2.6 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ Γ.Ε.Μ.Η.	12
2.7 ΕΠΩΝΥΜΙΑ	13
2.8 ΕΔΡΑ	13
2.9 ΔΙΑΡΚΕΙΑ	14
2.10 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	15
2.11 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	15
2.12 ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΡΥΤΩΝ	16
2.13 ΕΤΑΙΡΟΙ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ	16
2.14 ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	18
2.15 ΕΙΣΦΟΡΕΣ	18
2.16 ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	19
2.17 ΕΞΩΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	20
2.18 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	21
2.19 ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΩΝ	22
2.20 ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ	23
2.21 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΕΝ ΖΩΗ	24
2.22 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ	24
2.23 ΕΙΣΟΔΟΣ ΝΕΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ	25
2.24 ΕΞΟΔΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ	25
2.25 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ	26
2.26 ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	27
2.27 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ Ι.Κ.Ε.	28
2.28 ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ	31
2.29 ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	33
2.30 ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	35

2.31 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΙΚΕ	36
2.32 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΙΚΕ ΣΕ ΑΛΛΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	37
2.33 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΛΛΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΕ ΙΚΕ	38
2.34 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΙΚΕ	39
2.35 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΚΕ	39
Κεφάλαιο 3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΚΕ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	41
3.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΚΕ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	41
3.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. ΜΕ Ε.Π.Ε.	44
3.3 ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. ΜΕ Α.Ε.	45
Κεφάλαιο 4: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	48
Κεφάλαιο 5:	52
Η ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	52
Κεφάλαιο 6: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	55
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	60

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως αντικείμενο την παρουσίαση και κριτική ανάλυση των χαρακτηριστικών της εταιρικής μορφής Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, τη συγκριτική της ανάλυση με τις λοιπές εταιρικές μορφές, προκειμένου να αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της, και τον καθορισμό της συμβολής της στην εξέλιξη της επιχειρηματικότητας, στην Ελλάδα, που μαστίζεται από συγκεκριμένες παθογένειες, επί σειρά ετών.

Κατ' αρχήν, παρατίθενται οι συνθήκες που κατέστησαν απαραίτητη την καθιέρωση της υπό εξέταση εταιρικής μορφής, η οποία είναι η “νεότερη” εταιρική μορφή, καθώς εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη, το έτος 2012, με τον Ν. 4072/ 2012. Στη συνέχεια, περιγράφονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά της εν λόγω εταιρικής μορφής, όσον αφορά στη σύσταση, τη λειτουργία και τη λύση της, με αναφορά στα άρθρα του οικείου νόμου και κριτική ανάλυση και ερμηνεία αυτών, όπου απαιτείται. Ακολούθως, διενεργείται συγκριτική ανάλυση της Ι.Κ.Ε. με τις λοιπές εταιρικές μορφές και καταγράφονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της, όπως προκύπτουν συμπερασματικά. Στη συνέχεια, παρατίθενται οι παθογένειες του οικονομικού περιβάλλοντος της χώρας μας, με επικέντρωση στα επιμέρους προβλήματα που ταλανίζουν την ελληνική επιχειρηματικότητα - και δη την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, στην οποία απευθύνεται η υπό εξέταση εταιρική μορφή. Τέλος, καταγράφονται τα συμπεράσματα που έχουν προκύψει, σχετικά με τη συμβολή της Ι.Κ.Ε. στην εξέλιξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας και διατυπώνεται μία πρόταση για την αρτιότερη παρακολούθηση των πλεονεκτημάτων της νέας εταιρικής μορφής.

Abstract:

The subject of this thesis is the presentation and critical analysis of the characteristics of the corporate form Private Capital Company, its comparative analysis with other corporate forms, in order to highlight its advantages and disadvantages, and the determination of its contribution to the development of entrepreneurship , in Greece, which has been plagued by specific pathogens for a number of years.

First of all, the conditions that necessitated the establishment of the corporate form under consideration, which is the "newest" corporate form, as it was introduced into the Greek legal order, in the year 2012, with Law 4072/2012, are listed. the characteristics of the said corporate form are described in detail, with regard to its establishment, operation and dissolution, with reference to the articles of the relevant law and critical analysis and interpretation thereof, where required. Next, a comparative analysis of I.K.E. with the other corporate forms and its advantages and disadvantages are recorded, as concluded. Then, the pathologies of our country's economic environment are listed, with a focus on the individual problems plaguing Greek entrepreneurship - especially small and medium-sized entrepreneurship, to which the corporate form under consideration is addressed. Finally, the conclusions that have been drawn, regarding the contribution of I.K.E. in the evolution of Greek entrepreneurship and a proposal is formulated for better monitoring of the advantages of the new corporate form.

Λέξεις κλειδιά:

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (I.K.E.), Επιχειρηματικότητα, Ν. 4072/ 2012

Keywords:

Private Equity Company (I.K.E.), Entrepreneurship, Law 4072/ 2012

Κεφάλαιο 1: Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΙΚΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ

Στην Ευρώπη, από την εισαγωγή του 21ου αιώνα, είναι σε εξέλιξη προσπάθειες αναμόρφωσης του δικαίου των εταιρειών, με σκοπό τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας και, δη, της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, με την καθιέρωση απλών, ευέλικτων και, κατά το δυνατόν, λιγότερο δαπανηρών διαδικασιών σύστασης και λειτουργίας.

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και προσπάθεια εισαγωγής ενός νέου - ευρωπαϊκού τύπου ιδιωτικής εταιρείας, με την ονομασία “Societas Privata Europaea”, με σκοπό να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στην Ελλάδα, η εταιρική μορφή που προοριζόταν, κατ’ αρχήν, για την άσκηση τέτοιας κλίμακας επιχειρηματικής δραστηριότητας, με κεφαλαιουχική μορφή - για όποιον δεν επιθυμούσε την εμπλοκή της προσωπικής του περιουσίας - ήταν η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.). Ωστόσο, η εν λόγω εταιρική μορφή δεν υπήρξε ιδιαίτερα δημοφιλής, κυρίως, για δύο λόγους: αφ’ ενός λόγω των δυσλειτουργικών ρυθμίσεων του θεσμικού πλαισίου και την έντονη συμβολαιογραφική παρέμβαση (πιο έντονη ακόμη και από τα ισχύοντα για την ανώνυμη εταιρεία) και, αφ’ ετέρου, εξαιτίας της απαιτούμενης “διπλής πλειοψηφίας” (κεφαλαίου και εταίρων), που καθιστά τη λήψη εταιρικών αποφάσεων εξαιρετικά δύσκαμπτη. Επιπλέον των ανωτέρω, το θεσμικό πλαίσιο για την Ε.Π.Ε., ήτοι ο Ν. 3190/ 1955, ισχύει, σχεδόν, αναλλοίωτο από το 1955, χωρίς να έχουν επέλθει οι απαιτούμενες προσαρμογές στο σύγχρονο επιχειρηματικό, οικονομικό και νομικό περιβάλλον (σε αντίθεση με την Α.Ε. που έχει αναμορφωθεί κατ’ επανάληψη, με σκοπό την ενσωμάτωση ευρωπαϊκών οδηγιών), με αποτέλεσμα να έχει, πλέον, καταστεί εντελώς ανεπίκαιρο και να αδυνατεί να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων¹.

Ως εκ τούτου, κατέστη επιτακτική η ανάγκη εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου, με γνώμονα τη διευκόλυνση και τόνωση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Ο νομοθέτης, αντί της τροποποίησης των υφιστάμενων ρυθμίσεων για την Ε.Π.Ε. (υπό τον κίνδυνο ανατροπής υφιστάμενων σχέσεων και καταστάσεων και ανασφάλειας δικαίου), επέλεξε την καθιέρωση μίας νέας εταιρικής μορφής, με το όνομα “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία”, με κύρια χαρακτηριστικά την ευελιξία και την απλότητα

---

¹ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

των διαδικασιών σύστασης και λειτουργίας. Η νέα εταιρική μορφή εισήχθη με τον Νόμο 4072/ 2012, με τίτλο “Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα Εταιρική Μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση Θεμάτων Ναυτιλίας, Λιμένων και Αλιείας και άλλες διατάξεις”, προορίζεται, κυρίως, για επιχειρήσεις χωρίς μεγάλες κεφαλαιακές ανάγκες (παροχής υπηρεσιών), μικρομεσαίες οικογενειακές επιχειρήσεις και εγχειρήματα νέων επιχειρηματιών και παρέχει, στους εταίρους, την ευελιξία να διαμορφώνουν τις καταστατικές ρυθμίσεις, ανάλογα με τις ανάγκες τους και τις ιδιαιτερότητες της κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επίσης, καθίσταται πιο εύελκτη η λειτουργία του ανώτατου οργάνου - της συνέλευσης των εταίρων - και η λήψη αποφάσεων, καθώς αρκεί η πλειοψηφία εταιρικών μεριδίων και εγκαταλείπεται η διπλή πλειοψηφία, που ισχύει στην Ε.Π.Ε., διατηρώντας όμως την ευχέρεια διαφορετικών καταστατικών ρυθμίσεων, εφόσον το επιθυμούν οι εταίροι και ανατίθενται ευρύτερες εξουσίες στους διαχειριστές της εταιρείας. Η μείωση των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων παρέχει την ευχέρεια, στους εταίρους, να διαμορφώσουν ένα δικό τους εταιρικό σχήμα, περισσότερο ή λιγότερο κεφαλαιουχικό ή προσωπικό και εύελκτο, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και επιθυμίες τους, ώστε να είναι λειτουργικό και να καλύψει το κενό που δεν κατάφερε με επιτυχία η προϋφιστάμενη εταιρική μορφή της Ε.Π.Ε.²

Η νέα εταιρική μορφή δεν εμπίπτει στις “εταιρικές οδηγίες” της Ε.Ε. που αφορούν τις Ε.Π.Ε. Ωστόσο, η βούληση του νομοθέτη, όπως αποτυπώνεται στην Αιτιολογική Έκθεση, είναι να τηρηθούν οι εν λόγω οδηγίες, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ώστε να αποτραπούν υπόνοιες παράκαμψης του κοινοτικού δικαίου, εκ μέρους της Ελλάδας³.

---

² Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

³ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

Κεφάλαιο 2: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΙΚΕ

2.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.

Η Ι.Κ.Ε., όπως και κάθε άλλη εταιρική μορφή, έχει νομική προσωπικότητα και δικαιοπρακτική ικανότητα, που εκτείνεται σε όλες τις έννομες σχέσεις που συνάδουν με την ιδιότητά της ως νομικού προσώπου⁴, καθώς και ικανότητα διαδικού (άρθρο 62 παρ. 1 ΚΠολΔ). Επιπλέον, η ΙΚΕ θεωρείται εμπορική εταιρεία, κατά το τυπικό σύστημα⁵, ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι αμιγώς εμπορικός, και έχει, σε κάθε περίπτωση, πτωχευτική ικανότητα, σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα⁶. Σημειωτέον είναι ότι, στον Νόμο⁷, αναφέρεται ότι η ΙΚΕ δεν μπορεί να ασκεί δραστηριότητα, για την οποία έχει οριστεί από τον νόμο, αποκλειστικά, άλλη εταιρική μορφή (π.χ. δικηγορικές, ασφαλιστικές, τραπεζικές, αθλητικές εταιρείες). Η ίδια ακριβώς ρύθμιση ισχύει και για τις Ε.Π.Ε. (άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 3190/1955).

2.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΚΕ

Η σύσταση⁸ της ΙΚΕ περιβάλλεται, όπως είναι ευνόητο, τον έγγραφο τύπο, αλλά αρκεί η συνομολόγηση ενός ιδιωτικού εγγράφου, μεταξύ των εταίρων, στο οποίο θα περιλαμβάνεται το καταστατικό της εταιρείας. Δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο, παρά μόνο στις περιπτώσεις που εισφέρεται, στην εταιρεία, περιουσιακό στοιχείο, για την μεταβίβαση του οποίου είναι απαιτούμενος ο εν λόγω τύπος (π.χ. ακίνητο), ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις που τυχόν θα επιβληθεί νομοθετικά⁹.

Για την εγκυρότητα της σύστασης, το καταστατικό απαιτείται να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- τα πλήρη στοιχεία των εταίρων (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας και ηλεκτρονική διεύθυνση - εφόσον διαθέτουν)
- την εταιρική επωνυμία
- την έδρα της εταιρείας. Σημειωτέον είναι ότι, η υιοθέτηση του συστήματος της καταστατικής έδρας, η οποία διαφοροποιείται από την πραγματική, όπως θα

⁴ Περάκης Ευάγγελος, *Πτωχευτικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010, σελ. 64 επ.

⁵ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 8

⁶ άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 3588/ 2007

⁷ άρθρο 43 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁸ άρθρα 49-51 Ν. 4072/2012

⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 27

αναλυθεί παρακάτω, συνεπάγεται την ταύτιση την εταιρείας με το ελληνικό νομικό καθεστώς¹⁰

- τον εταιρικό σκοπό
- ότι η εταιρία είναι ιδιωτική κεφαλαιουχική
- τις εισφορές των εταίρων, η αποτίμηση της αξίας τους, κατά τη χρονική στιγμή της σύστασης, καθώς και το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου
- το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων
- τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κάθε εταίρο, ανάλογα με το είδος της εισφοράς του
- τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας
- τη διάρκεια της εταιρείας.

Στο καταστατικό μπορούν να περιληφθούν και επιπλέον συμφωνίες των εταίρων, αρκεί να μην αντίκεινται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τις εταιρείες ΙΚΕ, και την ισχύουσα έννομη τάξη, γενικότερα. Η ευρεία ελευθερία διαμόρφωσης του περιεχομένου του καταστατικού είναι βασικό γνώρισμα της ΙΚΕ¹¹. Ως εκ τούτου, όσον αφορά στο καταστατικό της ΙΚΕ, ισχύει ότι “ό,τι δεν απαγορεύεται, επιτρέπεται” (in dubio pro libertate), με τη διευκρίνιση ότι η απαγόρευση ενδέχεται να μην είναι ρητή, αλλά να προκύπτει κατόπιν ερμηνείας¹².

Η διαδικασία της σύστασης της ΙΚΕ διενεργείται μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης¹³, που λειτουργεί στα κατά τόπους επιμελητήρια, είτε σε ειδικά πιστοποιημένα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών. Σε περίπτωση που η εταιρεία συνίσταται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, ως Υπηρεσία Μίας Στάσης ορίζεται ο συμβολαιογράφος. Οι συμβαλλόμενοι από κοινού, είτε ένας εξ αυτών, που έχει εξουσιοδοτηθεί για αυτό το σκοπό, προβαίνουν στις εξής ενέργειες:

- καταθέτουν, στο Γ.Ε.Μ.Η., την πρωτότυπη πράξη σύστασης, με φυσικές υπογραφές των συμβαλλομένων, καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή - κωδικοποιημένο

---

¹⁰ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 28

¹¹ Περάκης, ΣΕΕ 2013, σελ. 37 επομ., Κουράκης ΣΕΕ 2013, σελ. 381 επομ.

¹² Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 30

¹³ Ν. 3853/ 2010, άρθρο 5Α

- καταθέτουν, στην Υπηρεσία Μίας Στάσης, έγγραφο - υπεύθυνη δήλωση, με το οποίο οι ιδρυτές της υπό σύσταση εταιρείας συγκατατίθενται και εξουσιοδοτούν της ΥΜΣ, να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες και την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών και βεβαιώσεων, για την ολοκλήρωση της σύστασης¹⁴.

2.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΑΣΗΣ

Ο ρόλος της Υπηρεσίας Μίας Στάσης συνίσταται, κατ' αρχήν, στον έλεγχο της πληρότητας και εγκυρότητας των υποβαλλομένων στοιχείων. Ειδικότερα, ελέγχεται η νομιμοποίηση του εξουσιοδοτηθέντος για την κατάθεση των στοιχείων ατόμου, η πληρότητα και η σαφήνεια των ανωτέρω αναλυτικά αναφερόμενων απαιτούμενων στοιχείων του καταστατικού, η νομιμότητα του εταιρικού σκοπού και η δικαιοπρακτική ικανότητα των συμβαλλομένων. Επίσης, μέσω των ηλεκτρονικών αρχείων του Γ.Ε.Μ.Η., διενεργείται έλεγχος της επωνυμίας και, εφόσον δεν συμπίπτει με άλλη, προγενέστερα καταχωρημένη, χορηγείται προέγκρισης χρήσης της. Σε διαφορετική περίπτωση, ενημερώνονται οι ιδρυτές, και τους χορηγείται προθεσμία διόρθωσης - τροποποίησής της. Τέλος, η ΥΜΣ μεριμνά για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας, την καταχώρηση και εγγραφή της νέας εταιρείας στην Υπηρεσία Γ.Ε.Μ.Η., τη χορήγηση αριθμού Γ.Ε.Μ.Η. και Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης, καθώς και την απόδοση Α.Φ.Μ.

2.4 ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ Ι.Κ.Ε.

Σε περίπτωση που, μετά την εγγραφή στο Γ.Ε.Μ.Η.¹⁵, διαπιστωθεί ότι η σύσταση της εταιρείας πάσχει, καθώς συντρέχει κάποιος από τους κάτωθι αναλυτικά αναφερόμενους λόγους ακυρότητας, η σύσταση της εταιρείας μπορεί να κηρυχθεί άκυρη, μόνο βάσει δικαστικής απόφασης¹⁶, κατόπιν προσφυγής οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Οι λόγοι ακυρότητας είναι οι εξής:

- α) εάν η σύσταση δεν έχει περιβληθεί τον έγγραφο τύπο

---

¹⁴ άρθρα 4-5 Ν. 3853/2010

¹⁵ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2014, σελ. 41 επομ.

¹⁶ άρθρο 53 Ν. 4072/2012

β) εάν, από το καταστατικό, ελλείπει η επωνυμία, ο σκοπός ή το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου

γ) εάν ο εταιρικός σκοπός είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη

δ) εάν οι συμβαλλόμενοι εταίροι δεν διαθέτουν δικαιοπρακτική ικανότητα. Το σφάλμα αυτό δύναται να θεραπευθεί, σε περίπτωση που, ένας εκ των συναλλασσομένων, καταστεί ικανός και εγκρίνει, εκ των υστέρων τη σύσταση, εντός προθεσμίας ενός έτους¹⁷.

2.5 ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

Το κόστος σύστασης της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, ανέρχεται ως εξής:

- καταβολή του γραμματίου κόστους σύστασης, ύψους ΕΥΡΩ 70,00, για έως τρεις εταίρους, προσαυξανόμενου κατά 5,00 ΕΥΡΩ, για κάθε επιπλέον εταίρο
- καταβολή του τέλους καταχώρησης στο Γ.Ε.Μ.Η, ύψους ΕΥΡΩ 10,00
- καταβολή του κόστους εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο, που καθορίζεται από το κάθε επιμελητήριο
- καταβολή του τέλους υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, ύψους ΕΥΡΩ 5,80.

2.6 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ Γ.Ε.Μ.Η.

Η Ι.Κ.Ε, ως κεφαλαιουχική εταιρεία και για την εξασφάλιση της διαφάνειας και την προστασία των συναλλασσομένων, υποχρεούται σε δημοσίευση πράξεων και στοιχείων της στο ΓΕΜΗ¹⁸. Οι πράξεις που χρήζουν δημοσίευσης αναφέρονται ρητά στην υπ' αριθ. Κ2-4113/ 08.06.2012 Εγκύκλιο του Υπουργείου Ανταγωνιστικότητας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας:

- το όνομα του μοναδικού εταίρου, σε περίπτωση μονοπρόσωπης ΙΚΕ
- η συμπερίληψη ή απαλοιφή, στην επωνυμία, του προσδιορισμού “Μονοπρόσωπη” ΙΚΕ
- τα στοιχεία που αφορούν σε μεταφορά της καταστατικής έδρας
- το όνομα της ιστοσελίδας της εταιρείας
- το αρχικό καταστατικό και τυχόν τροποποιήσεις του
- η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της εταιρείας

---

¹⁷ άρθρο 53 παρ. 2 Ν. 4072/2012

¹⁸ άρθρο 52 Ν. 4072/2012

- οι πράξεις διορισμού, ανάκλησης και αντικατάστασης του διαχειριστή
- οι δικαστικές αποφάσεις του άρθρου 74 (περί κήρυξης ή αναγνώρισης ακυρότητας ελαττωματικών αποφάσεων της συνέλευσης των εταίρων)
- η αποτίμηση ή μη της αξίας των εξωκεφαλαιακών εισφορών
- τυχόν γενόμενες μεταβολές στις εγγυητικές εισφορές
- τυχόν μεταβολή των εταιρικών μεριδίων και μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, που προέκυψε κατόπιν ακύρωσης εταιρικών μεριδίων, εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου
- τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας
- το διορισμό ελεγκτών
- τυχόν λύση της εταιρείας
- το διορισμό, την ανάκληση και αντικατάσταση των εκκαθαριστών
- την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης
- τυχόν απόφαση μετατροπής της ΙΚΕ σε εταιρεία άλλης μορφής και το οικείο καταστατικό
- τυχόν πράξεις συγχώνευσης δύο ΙΚΕ

2.7 ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Η επωνυμία της Ι.Κ.Ε. αποτελεί βασικό στοιχείο της σύστασής της και επιβάλλεται να αναφέρεται στο καταστατικό και να δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ. Από τον νόμο, προβλέπεται απόλυτη ελευθερία επιλογής επωνυμίας, στην ελληνική ή άλλη γλώσσα, με ελληνικούς ή λατινικούς χαρακτήρες, με μόνη υποχρεωτική τη συμπερίληψη του όρου “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία” ή “Ι.Κ.Ε”. Η ελευθερία επιλογής επωνυμίας εντάσσεται στον ευρύτερο σκοπό διευκόλυνσης της σύστασης και λειτουργίας την εν λόγω εταιρικής μορφής, ενώ η υποχρεωτική αναφορά του είδους, στην επωνυμία, αποσκοπεί στην εξασφάλιση της διαφάνειας των συναλλαγών και της προστασίας των συναλλασσομένων.

2.8 ΕΔΡΑ

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία έχει την έδρα της στο Δήμο, που ορίζεται στο καταστατικό της και προβλέπεται, ρητά, η δυνατότητα μεταφοράς της καταστατικής έδρας σε άλλο κράτος - μέλος του ΕΟΧ, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων και με την

προϋπόθεση ότι η έννομη τάξη του κράτους υποδοχής θα αναγνωρίζει την εν λόγω νομική μορφή και την μεταφορά¹⁹. Η λογική της ρύθμισης αυτής, είναι να συμβαδίζει, σε γενικές γραμμές, με το άρθρο 8 του Κανονισμού 2157/ 2001, για την Ευρωπαϊκή Εταιρεία.

Η αξιοσημείωτη καινοτομία, σε ευθεία αντίθεση με τις γενικές αρχές του Αστικού Κώδικα²⁰, αφορά στη ρητή διαφοροποίηση μεταξύ καταστατικής και πραγματικής έδρας, καθώς, στην παράγραφο 3 του άρθρου 45 του Ν. 4072/2012, αναφέρεται ότι “Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία δεν έχει υποχρέωση να έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα”. Επομένως, οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν το κέντρο διοίκησης και δραστηριοτήτων τους, σε άλλη χώρα της Ε.Ε., διαφορετική αυτής στην οποία συστάθηκαν, διατηρούν την καταστατική τους έδρα και στις οποίες την έννομη τάξη εμπίπτουν, όπως έχει ρητά αναγνωριστεί και από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης²¹.

2.9 ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Στον Ν. 4072/2012²², προβλεπόταν, αρχικά, η διάρκεια των εταιρειών Ι.Κ.Ε. να είναι, υποχρεωτικά ορισμένου χρόνου. Σε περίπτωση, δε, που δεν προβλεπόταν ρητά στο καταστατικό, εθεωρείτο ότι ανέρχεται σε δώδεκα (12) έτη. Δινόταν, όμως, από τον νόμο²³ η ευχέρεια παράτασης της διάρκειας της Ι.Κ.Ε., με απόφαση των εταίρων.

Με τον Ν. 4872/2021²⁴, επήλθε διαφοροποίηση του θεσμικού πλαισίου και καθιερώθηκε η δυνατότητα αόριστης διάρκειας στις εταιρείες Ι.Κ.Ε. Συγκεκριμένα, η ισχύουσα ρύθμιση είναι: α) η διάρκεια της ΙΚΕ μπορεί πλέον να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου και β) για όσες εταιρείες έχουν επιλέξει, καταστατικά, διάρκεια ορισμένου χρόνου, αφού ο εν λόγω χρόνος παρέλθει, η διάρκεια θα μετατρέπεται αυτόματα σε αορίστου χρόνου, εκτός εάν οι εταίροι αποφασίσουν τη λύση της. Η ως άνω διαφοροποίηση προέκυψε, στα πλαίσια της προσπάθειας μείωσης των διοικητικών βαρών και διευκόλυνσης της επιχειρηματικότητας²⁵, ήτοι να αποφευχθεί η διαδικασία

---

¹⁹ άρθρο 45 Ν. 4072/2012

²⁰ άρθρο 10: “... η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας αυτού”

²¹ αποφάσεις Centros (C- 212/97), Uberseering (C-208/2000) και Inspire Art (C-167/2001)

²² άρθρο 46

²³ άρθρο 72 Ν. 4072/ 2012

²⁴ άρθρα 50-55

²⁵ Δελτίο Τύπου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή “Διευκρινίσεις για τις εταιρίες ΕΠΕ και ΙΚΕ”, 15/12/2021, <https://www.mindev.gov.gr/>

λήψης απόφασης των εταίρων, με αυξημένη πλειοψηφία $\frac{2}{3}$, και το κόστος δημοσίευσής της στο ΓΕΜΗ.

Με το γεγονός της διευκόλυνσης της λειτουργίας της ΙΚΕ, βάσει του ισχύοντος καθεστώτος, να παραμένει αναντίρρητο, μερίδα της επιστήμης προβληματίζεται σχετικά με την ενδεχόμενη επέμβαση του νομοθέτη, στη βούληση των εταίρων, στην πιθανή περίπτωση που αυτοί προσέβλεπαν στον πέρας της επιχειρηματικής δραστηριότητας, κατά τον καταστατικά καθορισμένο χρόνο²⁶.

2.10 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Στον Ν. 4072/2012²⁷ προβλεπόταν ότι το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον, σε ένα (1,00) ΕΥΡΩ. Η εν λόγω ρύθμιση τροποποιήθηκε με τον Ν. 4155/ 2013²⁸, βάσει του οποίου, το ύψος του κεφαλαίου καθορίζεται ελεύθερα, από τους εταίρους, μπορεί, δε, να είναι και μηδενικό. Η επιλογή αυτή του νομοθέτη, σε καμία περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αίρει τον κεφαλαιουχικό χαρακτήρα της ΙΚΕ, αλλά ότι αναγνωρίζει και διασφαλίζει το ρόλο των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών, που αποτελούν τη σπουδαιότερη καινοτομία της εν λόγω εταιρικής μορφής²⁹. Η βούληση του νομοθέτη διατυπώνεται, ρητά, στη συνέχεια του άρθρου 11 του Ν. 4155/2013: “Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρεία με κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές, σύμφωνα με τα άρθρα 77 έως 79”.

2.11 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Στην Ι.Κ.Ε., εξαιτίας του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα και της ιδιόμορφης φύσης της, με τρία είδη εισφορών, καθίσταται επιτακτικότερη η ανάγκη συλλογής πληροφοριών και μεγάλου βαθμού διαφάνειας, με σκοπό την ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των αντισυμβαλλομένων. Σε αυτό το πλαίσιο, επιβάλλονται, από τον νόμο³⁰ συγκεκριμένες υποχρεώσεις για την εξασφάλιση της διαφάνειας: η ύπαρξη εταιρικής ιστοσελίδας, η οποία δημοσιεύεται στο Γ.Ε.Μ.Η. και στην οποία αναφέρονται όλα τα βασικά στοιχεία του νομικού προσώπου: επωνυμία, έδρα - ακριβής διεύθυνση,

---

²⁶ άρθρο του Σταύρου Κουμεντάκη, 18/01/2022, <https://koumentakislaw.gr/>

²⁷ άρθρο 43

²⁸ άρθρο 11

²⁹ Ε. Περάκη, *Από 1 ευρώ στο μηδέν, Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ* (Ν. 4155/ 2013) εις ΔΕΕ 2013, σελ. 746-747

³⁰ άρθρο 47 Ν. 4072/ 2012

διάρκεια, στοιχεία εταίρων, το είδος των εισφορών του κάθε εταίρου, το ύψος των εγγυητικών εισφορών, κ.λπ., καθώς και η αναφορά των ανωτέρω ουσιαστικών στοιχείων και σε κάθε έντυπο της Ι.Κ.Ε., προς ενημέρωση των αντισυμβαλλομένων. Η διασφάλιση των τρίτων συναλλασσομένων κρίνεται υπέρτερης αξίας από το δικαίωμα των εταίρων να διατηρήσουν την ανωνυμία τους και, ως εκ τούτου θεωρείται ότι η υποχρέωση δημοσίευσης των ανωτέρω στοιχείων δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, περί προστασίας του ατόμου, από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων³¹. Σημειωτέον είναι ότι τυχόν παράβαση των διατάξεων περί διαφάνειας επισύρει και ποινικές ευθύνες του διαχειριστή³².

2.12 ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΡΥΤΩΝ

Αντίστοιχη ρύθμιση με αυτή που ισχύει για τις κεφαλαιουχικές εταιρείες Α.Ε. και Ε.Π.Ε., καθιερώνεται στο άρθρο 54 του Ν. 4072/2012, βάσει του οποίου προβλέπεται η απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των ιδρυτών, έναντι τρίτων, για συναλλαγές που διενήργησαν στο όνομα της εταιρείας, πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασής της. Ωστόσο, ευθύνεται η εταιρεία, εάν, εντός τριμήνου από τη σύστασή της, ανέλαβε τις υποχρεώσεις από τις συναλλαγές του επίμαχου διαστήματος, με πράξη του διαχειριστή της.

2.13 ΕΤΑΙΡΟΙ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ

Οι εταίροι της Ι.Κ.Ε, όπως και κάθε νομικού προσώπου, μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα³³, με δικαιοπρακτική ικανότητα. Τα δύο στοιχεία, που αξίζει να αναφερθούν, είναι τα εξής: α) αν και το νομικό πρόσωπο έχει εμπορική ιδιότητα και πτωχευτική ικανότητα, οι εταίροι δεν αποκτούν, ως εταίροι κεφαλαιουχικής εταιρείας και β) υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΑΕΕ) προβλέπεται μόνο για το διαχειριστή/ τους διαχειριστές της εταιρείας, καθώς και για τον μοναδικό εταίρο της μονοπρόσωπης ΙΚΕ, που εκτελεί και χρέη διαχειριστή, και όχι για το σύνολο των εταίρων³⁴, για τους οποίους ισχύει προαιρετική ασφάλιση.

---

³¹ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

³² άρθρο 119 Ν. 4072/ 2012, που παραπέμπει στις ποινές του άρθρου 458 Π.Κ.

³³ άρθρο 49 παρ. 1 Ν. 4072/2012

³⁴ άρθρο 116 παρ. 9 Ν. 4072/ 2012

Τα εταιρικά μερίδια αποτελούν την μονάδα μέτρησης της συμμετοχής του κάθε εταίρου, διακρίνονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες, σε αντιστοιχία με το είδος των εισφορών, και είναι ονομαστικά.³⁵ Προϋπόθεση εταιρικής συμμετοχής είναι η κτήση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων³⁶, με την ελάχιστη αξία κάθε εταιρικού μεριδίου να ανέρχεται στο ένα (1,00) ΕΥΡΩ. Κάθε μερίδιο αντιστοιχεί σε ένα, μόνο, είδος εισφοράς, αλλά κάθε εταίρος έχει τη δυνατότητα να συμμετάσχει με δύο ή τρία είδη εισφορών και να κατέχει ανάλογο αριθμό μεριδίων³⁷.

Σημειωτέον είναι ότι τα εταιρικά μερίδια δεν έχουν καμία σχέση με τις μετοχές των Α.Ε. και είναι αποσυνδεδεμένα από το εταιρικό κεφάλαιο, γεγονός που αποτελεί την πιο σπουδαία καινοτομία στην εν λόγω εταιρική μορφή. Συγκεκριμένα, το κεφάλαιο απαρτίζεται από τις κεφαλαιακές εισφορές και μόνο, ενώ οι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές σχηματίζουν επιμέρους εταιρικά μερίδια, ο αριθμός των οποίων είναι ανάλογος με την αξία των εν λόγω εισφορών, εντάσσοντας, έτσι, το λόγο των εταιρικών συμμετοχών σε έναν ευρύτερο παρονομαστή, που εκφράζει την συνολική αξία και των τριών επιμέρους εισφορών.

Στο άρθρο 83 του Ν. 4072/ 2012, θεσπίζεται η αρχή της ελευθερίας της μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων, ως απόρροια του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της Ι.Κ.Ε.³⁸. Ωστόσο, η μεταβίβαση δεν διευκολύνεται με την ενσωμάτωση των εταιρικών μεριδίων σε αξιόγραφα, καθώς, σύμφωνα με ρητή αναφορά στο άρθρο 75 παρ. 1, τυχόν βεβαιώσεις κατοχής μεριδίων, που μπορεί να εκδοθούν, ισχύουν μόνο ως αποδεικτικά. Ευνόητο είναι ότι δεν είναι υποχρεωτική η ύπαρξη και των τριών εισφορών σε κάθε εταιρεία, αλλά οι εταίροι αποφασίζουν τη σύνθεση και το σχήμα, ανάλογα με την επιθυμία τους να υπερτερεί το κεφαλαιουχικό ή το προσωπικό στοιχείο.

Στο καταστατικό επιβάλλεται η αναφορά του συνολικού αριθμού των μεριδίων, του είδους της εισφοράς που εκπροσωπούν και η αξία τους. Σημειώνεται ότι ισχύει η αρχή της ισότητας των μεριδίων, η οποία, ωστόσο, επιδέχεται εξαιρέσεων, με σχετική καταστατική πρόβλεψη ή τροποποίηση, κατόπιν ομόφωνης απόφασης των εταίρων,

---

³⁵ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 132

³⁶ άρθρα 75-76 Ν. 4072/ 2012

³⁷ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

³⁸ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

περί αύξησης ή μείωσης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, για ορισμένα μερίδια (προνομιακά εταιρικά μερίδια).

2.14 ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.

Στον νόμο³⁹ προβλέπεται ρητά η δυνατότητα ύπαρξης μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε., με ένα μοναδικό εταίρο, είτε από τη σύστασή της, είτε στη συνέχεια, με αποχώρηση των λοιπών εταίρων. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση, τέθηκε σε εφαρμογή η “δωδέκατη” Οδηγία 2009/ 102/ ΕΚ της 16/09/2009, για τις μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε. Με γνώμονα την προστασία των συναλλασσομένων, στην επωνυμία της εταιρείας περιλαμβάνεται ο όρος “Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.” και το όνομα του μοναδικού εταίρου και διαχειριστή δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ⁴⁰. Σύμφωνα με τον νόμο, ο μοναδικός εταίρος της μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. ασκεί τη διαχείριση της εταιρείας⁴¹ και υπάγεται σε υποχρεωτική ασφάλιση⁴². Τέλος, θεωρείται ότι επιτρέπεται το ίδιο πρόσωπο να είναι μοναδικός εταίρος σε περισσότερες ΙΚΕ, καθώς και μία μονοπρόσωπη ΙΚΕ να είναι μοναδική εταίρος σε άλλη ΙΚΕ⁴³.

2.15 ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Στην υπό εξέταση εταιρική μορφή, υφίσταται δυνατότητα καταβολής τριών ειδών εισφορών, που αντιστοιχούν σε επιμέρους είδη εταιρικών μεριδίων: οι κεφαλαιακές εισφορές, οι εξωκεφαλαιακές εισφορές και οι εγγυητικές εισφορές.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του Ν. 4072/2012, απαγορεύεται η επιστροφή των εισφορών, εννοώντας τις έμμεσες πράξεις, ήτοι την καταβολή αμοιβής για την παροχή των υπηρεσιών του εταίρου που έχει εισφέρει εξωκεφαλαιακή εισφορά ή την έμμεση επιστροφή, από την εταιρεία, των καταβολών εταίρου, στα πλαίσια της εγγυητικής του εισφοράς⁴⁴. Ευνόητο ότι είναι δυνατή η μείωση κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, η “επιστροφή” κεφαλαιακών εισφορών.

---

³⁹ άρθρο 43 παρ. 4 Ν. 4072/ 2012

⁴⁰ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 8

⁴¹ άρθρο 56 εδ. α Ν. 4072/ 2012

⁴² άρθρο 116 παρ. 9 Ν. 4072/ 2012

⁴³ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 9

⁴⁴ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 71

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εταίροι με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές (εάν δεν έχει ήδη ασκηθεί αγωγή, από δανειστή της εταιρείας, για άσκηση της εγγυητικής ευθύνης), δύνανται να εξαγοράσουν τις υποχρεώσεις τους, καταβάλλοντας το χρηματικό αντίτιμο και να τις μετατρέψουν, έτσι, σε κεφαλαιακές⁴⁵, με τη διαδικασία της αύξησης κεφαλαίου.

2.16 ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Όπως έχει προαναφερθεί, η σύνθεση του κεφαλαίου της Ι.Κ.Ε. είναι ευέλικτη και δεν επιβάλλεται η ύπαρξη και των τριών ειδών εισφορών. Ωστόσο, είναι απαραίτητη η ύπαρξη, τουλάχιστον, ενός εταιρικού μεριδίου, που να αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά, για την έγκυρη σύσταση και λειτουργία της εταιρείας.

Οι κεφαλαιακές εισφορές, οι οποίες αποτελούν και το κεφάλαιο της εταιρείας, εν στενή εννοία, αφορούν σε εισφορές χρημάτων⁴⁶, είτε και σε εισφορές ειδών, των οποίων, όμως, η αξία μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 8 του ν. 2190/ 1920. Ισχύει, δε, απαλλαγή από την υποχρέωση αποτίμησης σε χρήμα, των εισφερόμενων ειδών με αξία μέχρι ΕΥΡΩ 5.000,00⁴⁷. Όσον αφορά στις κεφαλαιακές εισφορές, η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται στο ποσό της εισφοράς τους και δεν εκτείνεται στην προσωπική τους περιουσία, καθώς πρόκειται για κεφαλαιουχική εταιρική μορφή.

Η αύξηση ή μείωση των εταιρικών μεριδίων, που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές, διενεργείται, μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου, που προϋποθέτει τροποποίηση του καταστατικού και δημοσίευσή της στο ΓΕΜΗ. Κατά τη σύσταση της εταιρείας, επιβάλλεται υποχρέωση ολοσχερούς καταβολής του ποσού, που αντιστοιχεί στις κεφαλαιακές εισφορές, εντός ενός μήνα από τη συνομολόγηση του καταστατικού.

Η καταβολή, μάλιστα, απαιτείται να πιστοποιηθεί με ειδικό έγγραφο, που δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης ορισμένων εταίρων, στην υποχρέωση ολοσχερούς καταβολής του χρηματικού ποσού, επιβάλλεται ο διαχειριστής να μεριμνήσει για την ακύρωση των αντίστοιχων εταιρικών μεριδίων και την μείωση του κεφαλαίου. Για λόγους ασφάλειας των συναλλαγών, “μη εξοφλημένα” εταιρικά

---

⁴⁵ άρθρο 82 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁴⁶ άρθρο 77 Ν. 4072/ 2012

⁴⁷ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

μερίδια, που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά, δεν νοούνται⁴⁸. Εάν προκύψει, δε, εξαιτίας της αποχής από την υποχρέωση καταβολής των απαιτούμενων χρηματικών ποσών, να μην υφίσταται καμία κεφαλαιακή εισφορά, η εταιρεία οφείλει να μεριμνήσει για την εξασφάλιση, έστω, ενός εταιρικού μεριδίου, ή να αιτηθεί, δικαστικά, τη λύση της.

2.17 ΕΞΩΚΕΦΑΛΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Η δυνατότητα συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση, με εξωκεφαλαιακές εισφορές⁴⁹, αποτελεί μία από τις καινοτομίες της Ι.Κ.Ε. και της προσδίδει και το προσωπικό στοιχείο. Πρόκειται για παροχές που δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο ενεργητικό του ισολογισμού της εταιρείας και αφορούν, κυρίως, σε συμβάσεις έργου ή παροχή υπηρεσιών, από τον εταίρο, προς την εταιρεία ή, κυρίως, τρίτους αντισυμβαλλομένους της. Οι εισφερόμενες υπηρεσίες/ έργα απαιτείται να αναφέρονται αναλυτικά στο καταστατικό, ώστε να είναι εφικτή η διαπίστωση της ορθής εκτέλεσής τους. Όσον αφορά στην αξία των εξωκεφαλαιακών εισφορών, δεδομένου ότι δεν μπορεί να αποτιμηθεί βάσει νόμου, καθορίζεται, είτε από τους συμβαλλόμενους ιδρυτές, είτε σε σύμβαση που συνομολογείται μεταξύ της εταιρείας και του εισφέροντος εταίρου και ενσωματώνεται στο καταστατικό⁵⁰.

Ομοίως και στην περίπτωση των εξωκεφαλαιακών εισφορών, η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται μέχρι την εκτέλεση του έργου/ παροχής που έχουν αναλάβει⁵¹. Σε περίπτωση μη εκτέλεσης, μπορεί να ζητηθεί, δικαστικά, η ορθή εκτέλεση ή η ακύρωση των αντίστοιχων μεριδίων. Πέραν της ακύρωσης των μεριδίων, η εταιρεία μπορεί να αιτηθεί και αποζημίωση.

Τέλος, στον νόμο αναφέρεται ότι, σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, ή αναγκαστικής εκποίησης μεριδίων που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές εισφορές, ο εταίρος υποχρεούται να καταβάλει τοις μετρητοίς την αξία των υπηρεσιών/ έργων που δεν παρέσχε, όπως αυτή η αξία αποτυπώνεται στο καταστατικό.

---

⁴⁸ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

⁴⁹ άρθρο 78 Ν. 4072/ 2012

⁵⁰ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

⁵¹ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 58

2.18 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Η δυνατότητα συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση με εγγυητικές εισφορές, αποτελεί μία, ακόμη, καινοτομία, που ισχύει μόνο για το υπό εξέταση είδος εταιρείας. Πρόκειται για υπόσχεση του εταίρου να καλύψει, με ίδια διαθέσιμα, χρέη της εταιρείας, προς τρίτους, μέχρι του ποσού της εισφοράς⁵² του και συμβάλλει στην ενίσχυση της φερεγγυότητας της εταιρείας. Η ευθύνη του εταίρου ισχύει έναντι παντός τρίτου - δανειστή της εταιρείας, ο οποίος μπορεί να στραφεί, πρωτογενώς, εναντίον του, κατά πάντα χρόνο και μέχρι του ποσού της εγγυητικής του ευθύνης⁵³ και αποτελεί, κατ' ουσίαν, ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι εγγυητή. Ο δε εταίρος - εναγόμενος μπορεί να επικαλεστεί, τόσο τις προσωπικές ενστάσεις, όσο και τις ενστάσεις της εταιρείας, κατά του ενάγοντος δανειστή⁵⁴, όχι όμως τις ενστάσεις που θα είχε ένας εγγυητής, όπως, π.χ., την ένσταση διζήσεως⁵⁵. Σε περίπτωση εξόφλησης εταιρικών οφειλών, σε άσκηση της εγγυητικής ευθύνης, επέρχεται ισόποση, έως την πλήρη, απομείωση της εγγυητικής ευθύνης, με διατήρηση, όμως, του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την εταιρική ιδιότητα για τον εταίρο⁵⁶, ενώ δεν νοείται δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρείας⁵⁷. Η αξία των εταιρικών μεριδίων δεν μπορεί να ξεπερνά το 75% του ποσού για την καταβολή του οποίου ευθύνεται ο εταίρος, όπως αναφέρεται στο καταστατικό⁵⁸.

Τέλος, στον νόμο⁵⁹ αναφέρεται ότι, σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, ή αναγκαστικής εκποίησης μεριδίων που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, ο εταίρος, που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της εγγυητικής του ευθύνης, εξακολουθεί να ευθύνεται έναντι των τρίτων συναλλασσομένων, για χρέη που γεννήθηκαν πριν τη δημοσίευση στο ΓΕΜΗ των ανωτέρω γεγονότων, για διάστημα τριών (3) ετών από τη δημοσίευση. Με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και την

---

⁵² άρθρα 43 παρ. 2 και 79 Ν. 4072/ 2012

⁵³ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 155

⁵⁴ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 158

⁵⁵ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

⁵⁶ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 159

⁵⁷ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

⁵⁸ άρθρο 79 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

⁵⁹ άρθρο 79 παρ. 6 Ν. 4072/ 2012

προστασία των τρίτων συναλλασσομένων, επιβάλλεται, επίσης, υποχρέωση του διαχειριστή να δημοσιεύεται, τόσο στο ΓΕΜΗ, όσο και στην εταιρική ιστοσελίδα, η τρέχουσα κατάσταση των εγγυητικών εισφορών, στην εταιρεία.

2.19 ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΩΝ

Η Ι.Κ.Ε., όπως και κάθε νομικό πρόσωπο, φέρει πλήρη ευθύνη για τις πράξεις της, που διενεργούνται, είτε με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, είτε στα πλαίσια άσκησης της διαχείρισης από τον νόμιμα ορισμένο διαχειριστή⁶⁰. Συγκεκριμένα, ευθύνεται για την κάλυψη όλων των υποχρεώσεων, που θα προκύψουν στα πλαίσια άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, με την εταιρική περιουσία που έχει αποκτήσει, με οποιοδήποτε τρόπο, η οποία είναι αυτοτελής, αυθύπαρκτη και ανεξάρτητη, από την προσωπική περιουσία των εταίρων της⁶¹. Η ευθύνη της εταιρείας ξεκινά από την ολοκλήρωση της δημοσίευσης στο ΓΕΜΗ, οπότε και αποκτά νομική προσωπικότητα και ικανότητα δικαίου, και σταματά όταν παύει να υφίσταται νομική προσωπικότητα, ήτοι με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης⁶². Κατ' εξαίρεση, όπως ορίζεται στο άρθρο 54 του Ν. 4072/ 2012 και αναλύεται ανωτέρω, η εταιρεία ευθύνεται για πράξεις των ιδρυτών, πρότερες της ολοκλήρωσης της διαδικασίας κτήσης νομικής προσωπικότητας, εφόσον, εντός τριμήνου, αναλάβει τις υποχρεώσεις του επίμαχου διαστήματος, με πράξη του διαχειριστή της.

Οι δε εταίροι, ως εταίροι κεφαλαιουχικής εταιρείας, ευθύνονται μέχρι του ποσού της συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο (ή μέχρι την εκτέλεση του έργου/ παροχής που έχουν αναλάβει, στην περίπτωση συμμετοχής με εξωκεφαλαιακή εισφορά) και όχι με την προσωπική τους περιουσία, όπως ισχύει στις προσωπικές εταιρείες. Ωστόσο, αξίζει σημειωθεί ότι, κατά πάγια πρακτική, τα πιστωτικά ιδρύματα ζητούν την παροχή της προσωπικής εγγύησης των εταίρων, για τη χορήγηση χρηματοδοτήσεων προς την εταιρεία, προς μεγαλύτερη διασφάλιση των απαιτήσεών τους.

Στην υπό εξέταση εταιρική μορφή, αν και κεφαλαιουχική, η αυτοτέλεια του νομικού προσώπου “κάμπτεται”, όσον αφορά στους εταίρους που έχουν εισφέρει εγγυητικές εισφορές, η φύση των οποίων είναι η ανάληψη ευθύνης, κατά παντός τρίτου, για κάλυψη των πάσης φύσεως υποχρεώσεων της εταιρείας. Όπως αναφέρεται αναλυτικά

---

⁶⁰ άρθρο 43 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

⁶¹ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 525

⁶² άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' Ν. 3419/ 2005

ανωτέρω, στο οικείο κεφάλαιο, η εν λόγω ευθύνη είναι ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι εγγυητή, δε εταίρος - εναγόμενος μπορεί να επικαλεστεί, τόσο τις προσωπικές ενστάσεις, όσο και τις ενστάσεις της εταιρείας, κατά του ενάγοντος δανειστή⁶³, όχι όμως τις ενστάσεις που θα είχε ένας εγγυητής, όπως, π.χ., την ένσταση διζήσεως⁶⁴. Περισσότεροι εταίροι, με εγγυητικές εισφορές, θεωρείται ότι ευθύνονται εις ολόκληρον. Τέλος, στον νόμο⁶⁵ αναφέρεται ότι, σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, ή αναγκαστικής εκποίησης μεριδίων που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, ο εταίρος, που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της εγγυητικής του ευθύνης, εξακολουθεί να ευθύνεται έναντι των τρίτων συναλλασσομένων, για χρέη που γεννήθηκαν πριν τη δημοσίευση στο ΓΕΜΗ των ανωτέρω γεγονότων, για διάστημα τριών (3) ετών από τη δημοσίευση.

Στον Ν. 4072/ 2012 προβλέπεται και ποινική ευθύνη εταίρου ή διαχειριστή, στις εξής περιπτώσεις: α) όταν, εν γνώσει του, προβαίνει σε ψευδείς δηλώσεις, σχετικά με την καταβολή του κεφαλαίου, β) όταν, εκ προθέσεως παραλείπει την έγκαιρη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, γ) όταν, εν γνώσει του προέβη στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού, δ) όταν προβαίνει σε διανομή κερδών, που δεν προκύπτουν από την πραγματική οικονομική κατάσταση της εταιρείας, ε) όταν παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 47,66 και 79 του Ν. 4072/ 2012, και στ) όταν παραλείπει να προβεί στην απαιτούμενη, από τα άρθρα 77, 82, 87, 90, 92 και 93, αναπροσαρμογή (αύξηση ή μείωση) του κεφαλαίου⁶⁶.

2.20 ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ

Στον Ν. 4072/ 2012 προβλέπεται ότι τα εταιρικά μερίδια, ως περιουσιακά στοιχεία, επιτρέπεται να μεταβιβαστούν, εν ζωή ή αιτία θανάτου⁶⁷. Ωστόσο, η εν λόγω διάταξη αφορά, μόνο, στα μερίδια κεφαλαιακών εισφορών. Αντιθέτως, δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση μεριδίων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών, καθώς οι εν λόγω κατηγορίες εισφορών είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το πρόσωπο του παρέχοντος εταίρου και τις προσωπικές του ικανότητες και δεξιότητες (στην περίπτωση των

---

⁶³ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 158

⁶⁴ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

⁶⁵ άρθρο 79 παρ. 6 Ν. 4072/ 2012

⁶⁶ άρθρο 119 Ν. 4072/ 2012

⁶⁷ άρθρο 83 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

εξωκεφαλαιακών εισφορών) ή την προσωπική του περιουσιακή κατάσταση (στην περίπτωση των εγγυητικών εισφορών). Προβλέπεται, φυσικά, η δυνατότητα εξαγοράς των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα εταιρικά μερίδια, με καταβολή του χρηματικού αντιτίμου, ώστε να μετατραπούν σε κεφαλαιακές εισφορές και να είναι ελεύθερη η μεταβίβαση⁶⁸. Σημειωτέον είναι ότι, με καταστατική ρήτρα, μπορεί να καθιερώνεται η δυνατότητα προτίμησης των λοιπών εταίρων, εάν υπάρχει πρόθεση μεταβίβασης των μεριδίων (right of first refusal)⁶⁹.

2.21 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΕΝ ΖΩΗ

Για την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων απαιτείται συστατικός τύπος. Η μεταβίβαση παράγει έννομα αποτελέσματα, έναντι της εταιρείας και των λοιπών εταίρων, από τη στιγμή που θα λάβουν τη σχετική γνωστοποίηση, η οποία συνομολογείται από τον μεταβιβάζοντα και τον αποκτώντα και μπορεί να κοινοποιηθεί στους εταίρους με κάθε διαθέσιμο τρόπο, ακόμη και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενώ ο διαχειριστής υποχρεούται να την καταχωρήσει στο βιβλίο των εταίρων. Έναντι των τρίτων, η μεταβίβαση παράγει έννομα αποτελέσματα από την καταχώρηση στο βιβλίο των εταίρων και την ανάρτηση στην εταιρική ιστοσελίδα, που πρέπει να διενεργηθεί με μέριμνα του διαχειριστή, στα πλαίσια της απαιτούμενης διαφάνειας⁷⁰.

Είναι, επίσης, επιτρεπτή η παροχή υπόσχησης μεταβίβασης, μέσω προσυμφώνου, ή η σύσταση δικαιώματος προαίρεσης, για αγορά ή πώληση των εταιρικών μεριδίων, με μονομερή δήλωση⁷¹.

2.22 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Σε περιπτώσεις κληρονομικής διαδοχής επί κεφαλαιακών εταιρικών μεριδίων, ο διαχειριστής υποχρεούται να καταχωρήσει την μεταβίβαση, στο βιβλίο των εταίρων, βάσει των προσκομισθέντων από τους κληρονόμους στοιχείων⁷². Η εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα, με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό, να υποδείξει πρόσωπο που θα

---

⁶⁸ άρθρο 82 Ν. 4072/ 2012

⁶⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 80

⁷⁰ άρθρο 47 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

⁷¹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 81

⁷² άρθρο 85 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

αγοράσει τα μερίδια του κληρονομούμενου ή να προτιμώνται οι επιζώντες εταίροι, για την απόκτηση των κληρονομητέων μεριδίων, έναντι πλήρους τιμήματος.

Σε περιπτώσεις κληρονομικής διαδοχής εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών μεριδίων⁷³, οι κληρονόμοι πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις για την απόκτηση των μεριδίων και την ορθή εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτά, ήτοι να έχουν τα προσόντα για την ορθή παροχή του έργου ή των υπηρεσιών που έχουν αναληφθεί, ή την περιουσιακή κατάσταση και τη φερεγγυότητα για την κάλυψη των εταιρικών υποχρεώσεων. Εάν δεν συντρέχουν αυτές οι προϋποθέσεις, μπορεί, είτε να ζητηθεί ο αποκλεισμός τους⁷⁴, με εξαγορά⁷⁵ των μεριδίων, είτε να ζητηθεί, εκ των υστέρων, από την εταιρεία η έξοδος τους, λόγω ανεπαρκούς εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Σημειωτέον είναι ότι ο νόμος δεν επιτρέπει την κτήση μεριδίων από την ίδια την εταιρεία, ακριβώς όπως ισχύει και για τις Ε.Π.Ε. Σε περίπτωση που συμβεί αυτό, τα μερίδια ακυρώνονται αυτοδικαίως, με μείωση του εταιρικού κεφαλαίου.

2.23 ΕΙΣΟΔΟΣ ΝΕΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ

Όσον αφορά στην είσοδο νέου εταίρου με εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά, απαιτείται η ομόφωνη έγκριση των υφιστάμενων εταίρων⁷⁶. Για την περίπτωση εισόδου εταίρου με κεφαλαιακή εισφορά, διενεργείται μέσω της διαδικασίας αύξησης κεφαλαίου, που θα αναλυθεί κατωτέρω. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί ομόφωνη απόφαση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αιτούμενη είσοδο του νέου εταίρου, εάν κρίνει ότι συντρέχει σπουδαίος λόγος, προς το συμφέρον της εταιρείας⁷⁷.

2.24 ΕΞΟΔΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

Η έξοδος εταίρου, πέραν της περίπτωσης μεταβίβασης των κεφαλαιακών του μεριδίων, μπορεί να συμβεί ως εξής:

α) κατόπιν δικαστικής απόφασης, εφόσον κριθεί ότι η παραμονή του στην εταιρεία έχει, πλέον, γίνει, για κάποιους λόγους, δυσβάστακτη⁷⁸

---

⁷³ άρθρο 92 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

⁷⁴ άρθρο 93 Ν. 4072/ 2012

⁷⁵ άρθρο 85 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

⁷⁶ άρθρο 89 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁷⁷ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 86

⁷⁸ άρθρο 92 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

β) εάν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι που προβλέπονται στο καταστατικό - π.χ. εάν ο εταίρος ασθενήσει ή συνταξιοδοτηθεί, εάν οι λοιποί εταίροι προβαίνουν σε ανταγωνιστικές πράξεις κατά της εταιρείας, κ.α. Σε αυτή την περίπτωση, το δικαίωμα ενεργοποιείται, είτε με δήλωση εξόδου του αποχωρούντος εταίρου, προς το διαχειριστή, είτε με δικαστική απόφαση, στην οποία διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι επικαλούμενοι λόγοι εξόδου⁷⁹

γ) εάν η εταιρεία προκαλέσει την έξοδο εταίρου, βάσει σχετικής πρόβλεψης του καταστατικού, σε περίπτωση αδυναμίας ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών/ έργου του κατέχοντος εξωκεφαλαιακά μερίδια, καθώς και στην περίπτωση που τα απέκτησε από κληρονομική διαδοχή ή συνταξιοδοτήθηκε⁸⁰.

Η έξοδος εταίρου είναι ενιαία και αφορά όλα τα μερίδια που κατέχει, ανεξαρτήτως είδους⁸¹. Επισημαίνεται ότι η έξοδος του εταίρου, καθώς θεωρείται εκούσια, δεν προϋποθέτει την καταβολή του αντιτίμου της συμμετοχής του. Ως εκ τούτου, η διαδικασία εξόδου δεν αναστέλλεται, όσο διαρκεί η προσπάθεια ανεύρεσης του αντιτίμου⁸².

2.25 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

Ο αποκλεισμός εταίρου πρέπει να οφείλεται σε σπουδαίο λόγο (όχι, κατ' ανάγκην, με υπαιτιότητα του εταίρου), εξαιτίας του οποίου είναι δυσβάστακτη, για τους λοιπούς εταίρους, η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης με την παρουσία του. Ως εκ τούτου, αφού ληφθεί απόφαση των λοιπών εταίρων, εκτός του αποκλεισμένου, με απλή πλειοψηφία⁸³, εκδίδεται και σχετική δικαστική απόφαση, με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο⁸⁴. Ο “σπουδαίος λόγος” που αποτελεί θεμελιώδη έννοια στην εν λόγω διάταξη, είναι μία αόριστη έννοια, για την οριοθέτηση της οποίας έχει διαμορφωθεί, από την νομική επιστήμη και την

---

⁷⁹ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)*, Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 207 επ.

⁸⁰ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 91

⁸¹ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)*, Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 209 επ.

⁸² Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 92 επομ.

⁸³ άρθρο 72 παρ. 3 Ν. 4072/ 2012

⁸⁴ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)*, Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 221 επ.

νομολογία⁸⁵, ο εξής κανόνας: “σπουδαίος λόγος υφίσταται όταν η συνέχιση της εταιρείας με τον υπό αποκλεισμό εταίρο είναι σε τέτοιο βαθμό δυσβάστακτη για λόγους αντικειμενικούς ή υποκειμενικούς και ενόψει της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, ώστε να κινδυνεύει η ομαλή λειτουργία της εταιρείας”⁸⁶. Για την οριστική απομάκρυνση του εταίρου απαιτείται η έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και πλήρης καταβολή του αντιτίμου των μεριδίων⁸⁷, τα οποία, είτε θα ακυρωθούν, είτε θα αγοραστούν από άλλο άτομο, κατόπιν υπόδειξης της εταιρείας⁸⁸.

2.26 ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αύξηση, όπως και η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου διενεργούνται με δημιουργία νέων ή ακύρωση υφιστάμενων κεφαλαιακών μεριδίων και όχι με αύξηση ή μείωση της ονομαστικής του αξίας⁸⁹. Τόσο η αύξηση, τόσο και η μείωση, αφορούν αποκλειστικά σε μερίδια κεφαλαιακών εισφορών και υλοποιούνται με τροποποίηση του καταστατικού, κατόπιν απόφασης των εταίρων, με πλειοψηφία $\frac{2}{3}$, εκτός εάν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά⁹⁰.

Συγκεκριμένα, η αύξηση διενεργείται με καταβολή μετρητών, ή εισφορών σε είδος, σπανιότερα, που είναι καταβλητέα άμεσα. Ο νόμος προβλέπει δικαίωμα προτίμησης συμμετοχής στην αύξηση, για το σύνολο των υφιστάμενων εταίρων, ανεξαρτήτως είδους συμμετοχής (ήτοι και για τους κατόχους εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών μεριδίων), το οποίο μπορεί να εξασκηθεί εντός 20 ημερών από την καταχώρηση της αύξησης στο Γ.Ε.Μ.Η., χωρίς ιδιαίτερη πρόσκληση του διαχειριστή⁹¹, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από το καταστατικό.

Ο νόμος⁹² προβλέπει και μία ειδική μορφή αύξησης κεφαλαίου (authorized capital), η οποία έχει συμφωνηθεί, στο καταστατικό, να συντελεστεί σε ορισμένο μελλοντικό χρόνο, με καταβολή ορισμένου ποσού μετρητών, ως νέων κεφαλαιακών εισφορών.

---

⁸⁵ αποφάσεις: Α.Π. 473/ 2019, 207/2019, 1085/2018, Εφαθ 9131/2005 ΔΕΕ 2006/388, Εφαθ 1715/2005 ΕΛΔ 2005/1726, ΜΠΑ 731/2020, ΜΠρΧαλκιδ 43/2018, ΜΠρΘεσ 18918/2014

⁸⁶ *Ο Αποκλεισμός του Εταίρου στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία*, Δάφνη Σφυρή ΜΔΕ, Ιούνιος 2022, <https://www.psarakislegal.com/721-apokleismos-etairou-IKE>

⁸⁷ απόφαση ΜΠρΘεσ 2215/2017

⁸⁸ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 94

⁸⁹ άρθρο 91 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁹⁰ άρθρα 90 παρ. 2, 68 παρ. 2, 72 παρ. 5,6 Ν. 4072/ 2012

⁹¹ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)*, Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 198 επ.

⁹² άρθρο 90 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

Πρόκειται για μία, κατ' ουσίαν, τελεσθείσα αύξηση, που τελεί υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, και μπορεί να ενεργοποιηθεί με απόφαση των εταίρων ή του διαχειριστή⁹³.

Η μείωση κεφαλαίου διενεργείται με ακύρωση κεφαλαιακών εταιρικών μεριδίων, με αποδέσμευση του ενεργητικού της επιχείρησης⁹⁴, ενώ προβλέπεται και ονομαστική μείωση, για απόσβεση ζημιών, τηρουμένης, πάντοτε, της αρχής της ίσης μεταχείρισης των εταίρων. Στην περίπτωση της μείωσης κεφαλαίου, τίθεται το θέμα της δυσμενούς μεταχείρισης των εταίρων με κεφαλαιακές εισφορές, των οποίων η συμμετοχή θα απομειωθεί, σε αντίθεση με τους λοιπούς εταίρους, με εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές, που δεν θα πληγούν και θα διατηρήσουν ακέραια τα μερίδιά τους. Ως εκ τούτου, για την προστασία των εταίρων με κεφαλαιακά μερίδια, το καταστατικό μπορεί να προϋποθέτει τη συναίνεσή τους, ή ειδική πλειοψηφική απόφαση. Εάν δεν υπάρχει τέτοια καταστατική πρόβλεψη, μπορεί να προκύψει μείζον θέμα ανισότητας⁹⁵.

2.27 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ Ι.Κ.Ε.

Στην ΙΚΕ προβλέπονται δύο όργανα, που αποφασίζουν και δρουν, για λογαριασμό της εταιρείας: ο διαχειριστής, που διαχειρίζεται τις εταιρικές υποθέσεις και εκπροσωπεί την εταιρεία, και το σώμα των εταίρων, που λαμβάνει αποφάσεις, είτε εντός είτε εκτός συνέλευσης.

Ο διαχειριστής (ή οι διαχειριστές), αφ' ενός εκπροσωπεί την εταιρεία, αφ' ετέρου, δε, ενεργεί όλες τις πράξεις για τη λειτουργία της και την ευόδωση του εταιρικού σκοπού⁹⁶. Η εξουσία του διαχειριστή είναι, κατ' αρχήν, απεριόριστη - όπως ισχύει, γενικά, στις κεφαλαιουχικές εταιρείες, και μπορεί να περιοριστεί, με καταστατική πρόβλεψη ή απόφαση της συνέλευσης των εταίρων μόνο ως προς τη λήψη αποφάσεων, για ορισμένα θέματα, στο εσωτερικό της εταιρείας⁹⁷, αλλά όχι ως προς την εξουσία εκπροσώπησης, προς τρίτους. Ως εκ τούτου, η εκπροσωπευτική εξουσία του

---

⁹³ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 88

⁹⁴ άρθρο 91 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁹⁵ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 89

⁹⁶ άρθρο 64 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

⁹⁷ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 58

διαχειριστή, έναντι τρίτων, είναι ευρύτερη από τη διαχειριστική, όπως ισχύει σε όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρείες⁹⁸, για λόγους ασφάλειας των συναλλαγών.

Βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ο διαχειριστής της ΙΚΕ επιβάλλεται να είναι φυσικό πρόσωπο, είτε εταίρος, είτε τρίτο πρόσωπο. Ακόμη και αν οριστεί διαχειριστής νομικό πρόσωπο, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, η εν λόγω απόφαση θεωρείται άκυρη⁹⁹.

Ο διαχειριστής δεν λαμβάνει αμοιβή και η προσφορά του δεν μπορεί να θεωρηθεί εξωκεφαλαιακή εισφορά. Οι ενέργειες του διαχειριστή, στα πλαίσια της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας, οφείλουν να συνάδουν με τον νόμο, το καταστατικό και τις αποφάσεις του σώματος των εταίρων και να εξυπηρετούν τον εταιρικό σκοπό. Τυχόν ενέργειες κατά παράβαση των ανωτέρω, ισχύουν κανονικά έναντι καλόπιστων τρίτων, αλλά ενεργοποιούν την ευθύνη του διαχειριστή έναντι της εταιρείας¹⁰⁰. Πιο συγκεκριμένα, η διαχείριση και εκπροσώπηση πρέπει να ασκείται με γνώμονα τις εξής τρεις (3) παραμέτρους:

1) την τήρηση του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων των εταίρων, 2) τη διαχείριση προς το συμφέρον της εταιρείας (duty of care)¹⁰¹ και 3) την τήρηση πίστης προς την εταιρεία (duty of loyalty), όπως εξειδικεύεται στο άρθρο 65 του Ν. 4072/2012.

Η διαχείριση στην ΙΚΕ διακρίνεται σε νόμιμη και καταστατική.

Η νόμιμη διαχείριση¹⁰² ισχύει όταν δεν υπάρχει καταστατική πρόβλεψη για τη διαχείριση και, ως εκ τούτου, ασκείται συλλογικά, από το σύνολο των εταίρων, με απαιτούμενη ομοφωνία για κάθε ενέργεια. Δεδομένης της δυστοκίας της εν λόγω διαδικασίας και προκειμένου να αποφευχθεί η πρόκληση βλάβης στην επιχείρηση, λόγω αδυναμίας άμεσης συνάντησης και λήψης ομόφωνης απόφασης, θεωρούνται νόμιμες και οι ενέργειες επιμέρους εταίρων, εφόσον ειδοποιηθούν και οι λοιποί¹⁰³.

---

⁹⁸ Ρόκας Ν., *Εμπορικές Εταιρείες*, 7η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012, σελ. 331

⁹⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 36

¹⁰⁰ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 59

¹⁰¹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 43

¹⁰² άρθρο 56 Ν. 4072/2012

¹⁰³ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 37

Στην περίπτωση της καταστατικής διαχείρισης¹⁰⁴, ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας καθορίζεται από το καταστατικό, που μπορεί να προβλέπει, ενδεικτικά: εάν ο διαχειριστής θα είναι ένας ή περισσότεροι, εάν θα είναι εταίροι ή τρίτοι, εάν θα ενεργούν ατομικά ή συλλογικά από κοινού, πώς θα λαμβάνονται η αποφάσεις - με απλή ή αυξημένη πλειοψηφία ή ομοφωνία, για όλα ή για επιμέρους θέματα, πώς θα διορίζονται οι διαχειριστές - με απόφαση των εταίρων ή με καταστατική πρόβλεψη. Εάν στην απόφαση διορισμού του διαχειριστή, δεν αναφέρεται η διάρκεια της θητείας του, θεωρείται ότι είναι αόριστη. Σε περίπτωση συλλογικής διαχείρισης, εάν δεν διευκρινίζεται ο τρόπος άσκησης της εξουσίας θεωρείται ότι όλες οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης διενεργούνται συλλογικά. Όσον αφορά στην άσκηση της συλλογικής διαχείρισης, υποστηρίζονται δύο απόψεις: Στην μία εξ αυτών, υποστηρίζεται ότι το σύνολο των αποφάσεων διαχείρισης θα λαμβάνονται με ομοφωνία και οι πράξεις θα διενεργούνται με σύμπραξη όλων των διαχειριστών. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη και τη δυσκολία εφαρμογής της ανωτέρω άποψης, υπάρχει και άλλη, βάσει της οποίας οι πράξεις διαχείρισης διενεργούνται κατά πλειοψηφία εταιρικών μεριδίων - εάν οι διαχειριστές είναι και εταίροι - ή κατά πλειοψηφία προσώπων, εάν οι διαχειριστές δεν είναι εταίροι¹⁰⁵. Σε κάθε περίπτωση, έναντι καλόπιστων τρίτων, αντιτάσσονται, μόνο, αποφάσεις και πράξεις που έχουν δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ, αφού παρέλθουν 15 ημέρες από τη δημοσίευση.

Στο καταστατικό της εταιρείας, μπορεί να προβλεφθεί η δυνατότητα ανάθεσης, εκ μέρους του διαχειριστή, ορισμένων - συγκεκριμένων εξουσιών - σε τρίτο πρόσωπο, εταίρο ή μη, που ονομάζεται “υποκατάστατος διαχειριστής”¹⁰⁶ και έχει περιορισμένες εξουσίες, που περιγράφονται αναλυτικά στο καταστατικό ή στην απόφαση ανάθεσης του διαχειριστή και ισχύουν έναντι καλόπιστων τρίτων, από τη δημοσίευση ανάθεσης στο ΓΕΜΗ και εξής. Η ανάθεση στον υποκατάστατο διαχειριστή μπορεί να ανακληθεί οποιαδήποτε στιγμή, είτε από τον αναθέσαντα διαχειριστή, είτε με δικαστική απόφαση, όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος¹⁰⁷.

---

¹⁰⁴ άρθρο 57 Ν. 4072/ 2012

¹⁰⁵ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 303

¹⁰⁶ άρθρο 64 παρ. 3 Ν. 4072/ 2012

¹⁰⁷ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 59

Η ανάκληση διαχειριστή διορισμένου από τη συνέλευση των εταίρων, μπορεί να διενεργηθεί με ανάλογη απόφαση, με απλή πλειοψηφία και χωρίς ιδιαίτερη αιτιολογία¹⁰⁸. Επίσης, ο νόμος προβλέπει και δυνατότητα δικαστικής ανάκλησης διαχειριστή¹⁰⁹, κατόπιν αιτήματος των κατόχων του 1/10 των εταιρικών μεριδίων και εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος.

2.28 ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ

Για την ευθύνη του διαχειριστή της ΙΚΕ¹¹⁰, προβλέπεται ότι και τις λοιπές κεφαλαιουχικές εταιρείες: ήτοι ευθύνη για παράβαση του νόμου, του καταστατικού, των αποφάσεων των εταίρων και για τα διαχειριστικά πταίσματα. Η έννοια του διαχειριστικού πταίσματος αφορά σε διαχείριση που υπήρξε πλημμελής (άστοχη, ιδιοτελής κ.λπ.) και για τον λόγο αυτό ζημιογόνα, και ισχύει ο κανόνας της επιχειρηματικής κρίσης (business judgment rule). Βέβαια, αυτή η ευθύνη του διαχειριστή περιορίζεται και λόγω της σύντομης παραγραφής της αξίωσης της εταιρείας που είναι τριετής¹¹¹. Ευνόητο είναι ότι ο διαχειριστής δεν ευθύνεται για τυχόν πράξεις στις οποίες προέβη κατ' εντολήν του σώματος των εταίρων και προκάλεσαν βλάβη στην εταιρεία. Ο διαχειριστής απαλλάσσεται κάθε ευθύνης για διαχειριστικά πταίσματα, μετά την έγκριση, από τη συνέλευση των εταίρων, των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, ή απολαμβάνει γενικής απαλλαγής, σε περίπτωση ομόφωνης απόφασης.

Επίσης, ο διαχειριστής έχει ποινική ευθύνη, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, καθώς και ευθύνη προς το Δημόσιο, ΕΦΚΑ¹¹², κ.λπ.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά σε οφειλές από φόρους, ο διαχειριστής ευθύνεται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης προσωπικά και αλληλέγγυα, για την πληρωμή κάθε είδους φόρου που οφείλεται από την ΙΚΕ, καθώς και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιεσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας

---

¹⁰⁸ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 61

¹⁰⁹ άρθρο 61 Ν. 4072/ 2012

¹¹⁰ άρθρο 67 Ν. 4072/ 2012

¹¹¹ *Οι ευθύνες του διαχειριστή της ΙΚΕ*, του Γιώργου Δαλιάνη με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristis-ike/>

¹¹² Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 98

του και οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητά του¹¹³. Επιπλέον, τα μέτρα διασφάλισης του Δημοσίου, που είναι η λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της είσπραξης της οφειλής π.χ. επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης κινητών, ακινήτων, λαμβάνονται και κατά του διαχειριστή της ΙΚΕ. Ωστόσο, με την υπ' αριθ. 1837/2020 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι μόνη η ιδιότητα του νομίμου εκπροσώπου εταιρείας δεν αρκεί για το νόμιμο της επιβολής των μέτρων διασφάλισης υπέρ του Δημοσίου αλλά απαιτείται, επιπλέον, να αποδείξει η φορολογική αρχή εάν είχε πράγματι ασκήσει διοίκηση¹¹⁴.

Αντίστοιχη με τη φορολογική νομοθεσία είναι και η ισχύουσα ρύθμιση της αλληλέγγυας ευθύνης των διοικούντων για την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών¹¹⁵. Συνεπώς, ο διαχειριστής ΙΚΕ ευθύνεται, ομοίως, προσωπικά και αλληλέγγυα και εις ολόκληρον για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, πρόσθετων τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων που οφείλονται από την ΙΚΕ προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, εφόσον οι εν λόγω οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας του και δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητά του¹¹⁶.

Τέλος, βάσει των ισχυουσών διατάξεων του Αστικού Κώδικα, ο διαχειριστής της ΙΚΕ ευθύνεται εις ολόκληρον μαζί με την εταιρεία, έναντι τρίτων ιδιωτών, κατ' άρθρο 71 Α.Κ., σε περίπτωση υπαίτιας πράξης ή παράλειψης, που γεννά υποχρέωση αποζημίωσης είτε λόγω παραβίασης συμβατικών υποχρεώσεων είτε λόγω αδικοπραξίας¹¹⁷.

---

¹¹³ *Οι ευθύνες του διαχειριστή της ΙΚΕ*, του Γιώργου Δαλιάνη με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristis-ike/>

¹¹⁴ *Οι ευθύνες του διαχειριστή της ΙΚΕ*, του Γιώργου Δαλιάνη με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristis-ike/>

¹¹⁵ άρθρο 31 του ν. 4321/2015

¹¹⁶ *Οι ευθύνες του διαχειριστή της ΙΚΕ*, του Γιώργου Δαλιάνη με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristis-ike/>

¹¹⁷ *Οι ευθύνες του διαχειριστή της ΙΚΕ*, του Γιώργου Δαλιάνη με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristis-ike/>

2.29 ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το σώμα των εταίρων έχει την αρμοδιότητα λήψης των σημαντικότερων αποφάσεων, σχετικά με την πορεία της εταιρείας¹¹⁸, σε αντιδιαστολή με τις αρμοδιότητες του διαχειριστή, που περιορίζονται στην τρέχουσα λειτουργία της εταιρείας. Στον νόμο, απαριθμούνται, ενδεικτικά, τα θέματα για τα οποία έχει αρμοδιότητα τη συνέλευση των εταίρων¹¹⁹: α) τροποποιήσεις του καταστατικού, β) διορισμός διαχειριστή και απαλλαγή από ευθύνη, γ) έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, δ) διανομή κερδών, ε) διορισμός ελεγκτή, στ) λύση της εταιρείας, ζ) παράταση της διάρκειας της εταιρείας, η) η μετατροπή της εταιρικής μορφής ή η συγχώνευση με κάποια άλλη εταιρεία.

Ωστόσο, ο νόμος¹²⁰ δεν απαγορεύει στη συνέλευση των εταίρων να αποφασίσει επί θεμάτων που ανήκουν στις αρμοδιότητες του διαχειριστή. Σε αυτή την περίπτωση, ο διαχειριστής υποχρεούνται να σεβαστεί την εν λόγω απόφαση και απαλλάσσεται από οποιαδήποτε ευθύνη. Για την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας, θεωρείται προτιμότερο να αποφεύγεται η εμπλοκή της συνέλευσης των εταίρων, σε θέματα αρμοδιότητας της διαχείρισης¹²¹.

Επίσης, παρέχεται η ευχέρεια, βάσει καταστατικής πρόβλεψης, να αποφασίζει ο διαχειριστής επί ορισμένων θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητα της συνέλευσης των εταίρων, όπως, π.χ., η αύξηση ή μείωση κεφαλαίου¹²².

Οι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται, κατά κανόνα, σε συνέλευση¹²³, που συγκαλείται από το διαχειριστή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό. Στη συνέλευση πρέπει να προσκληθεί το σύνολο των εταίρων, ο καθένας ατομικά, με κάθε πρόσφορο τρόπο, και να μεσολαβεί διάστημα, τουλάχιστον 8 ημερών, μεταξύ της πρόσκλησης και της ημερομηνίας διενέργειας της συνέλευσης, ενώ, στην πρόσκληση, απαιτείται να αναφέρονται αναλυτικά: ο ακριβής χρόνος και ο τόπος διενέργειας της συνέλευσης, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης¹²⁴. Σημειωτέον είναι ότι, ακόμη και αν δεν προηγήθηκε νομότυπη σύγκληση,

---

¹¹⁸ άρθρο 68 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹¹⁹ άρθρο 68 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

¹²⁰ άρθρο 67 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹²¹ Ρόκας Ν., *Εμπορικές Εταιρείες*, 7η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012, σελ. 586

¹²² Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 49

¹²³ άρθρο 69 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹²⁴ άρθρο 70 Ν. 4072/ 2012

η συνέλευση και οι αποφάσεις της είναι έγκυρες, εφόσον παρέστησαν όλοι οι εταίροι (καθολική συνέλευση)¹²⁵.

Ο διαχειριστής υποχρεούνται να συγκαλέσει συνέλευση στις εξής περιπτώσεις: α) μία φορά κάθε έτος, σε διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης, με θέμα την έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων και την απαλλαγή του διαχειριστή¹²⁶, β) οποτεδήποτε κρίνει ο ίδιος ότι έχει προκύψει θέμα, που άπτεται της αρμοδιότητας του σώματος των εταίρων και γ) όταν η σύγκληση συνέλευσης ζητηθεί από τους εταίρους που κατέχουν, τουλάχιστον, το 1/10 των εταιρικών μεριδίων. Εάν ο διαχειριστής δεν ανταποκριθεί στο αίτημά τους, οι εταίροι μπορούν να προχωρήσουν, οι ίδιοι, σε σύγκληση της συνέλευσης, με την ημερήσια διάταξη που είχαν προτείνει στο αίτημά τους.

Η συνέλευση διενεργείται στον τόπο και χρόνο που αναφέρεται στην πρόσκληση, με φυσική παρουσία των ίδιων των εταίρων, ή και τυχόν αντιπροσώπων τους (εταίρων ή μη), που έχουν ορίσει, ενώ παρέχεται και ευχέρεια τηλεδιάσκεψης¹²⁷. Για την νόμιμη συγκρότηση της συνέλευσης δεν απαιτείται απαρτία και η πλειοψηφία υπολογίζεται επί του συνόλου των παρισταμένων εταιρικών μεριδιούχων. Οι συμμετέχοντες εταίροι μπορούν να ζητήσουν διευκρινίσεις επί των υπό συζήτηση θεμάτων¹²⁸, από το διαχειριστή, και έχουν δικαίωμα ψήφου¹²⁹.

Στον νόμο, καθιερώνεται η αρχή: “κάθε μερίδιο και μία ψήφος” και οι εταίροι διατηρούν το δικαίωμα ψήφου, κανονικά, ακόμη και στην περίπτωση που θεωρείται ότι υπάρχει σύγκρουση μεταξύ των προσωπικών τους και των εταιρικών συμφερόντων. Εξαιρέσεις, στην ανωτέρω αρχή, ισχύουν, μόνο, στις εξής περιπτώσεις: α) εάν υπάρχει καταστατική πρόβλεψη για μέγιστο αριθμό ψήφων εταίρου - περιορισμένο σε σχέση με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κατέχει¹³⁰, β) εάν το θέμα προς απόφαση αφορά κάποιο εταίρο, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου, στην εν λόγω συνέλευση (π.χ. ορισμός εκπροσώπου για διεξαγωγή δίκης εναντίον του, απαλλαγή από την ευθύνη του¹³¹, ως διαχειριστή, ή αποκλεισμό του από την εταιρεία¹³²).

---

¹²⁵ άρθρο 70 παρ. 4 Ν. 4072/ 2012

¹²⁶ άρθρο 69 Ν. 4072/ 2012

¹²⁷ άρθρο 71 Ν. 4072/ 2012

¹²⁸ άρθρο 98 παρ. 3 Ν. 4072/ 2012

¹²⁹ άρθρο 72 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹³⁰ άρθρο 72 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

¹³¹ άρθρο 67 Ν. 4072/ 2012

¹³² άρθρο 93 Ν. 4072/ 2012

Για τη λήψη αποφάσεων αρκεί, κατά κανόνα, η απλή πλειοψηφία, ενώ προβλέπεται, από τον νόμο, αυξημένη πλειοψηφία $\frac{2}{3}$ ¹³³ ή και ομοφωνία, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις. Τέλος, ο νόμος¹³⁴ προβλέπει και τη δυνατότητα σύνταξης “πρακτικού διά περιφοράς”, που αφορά σε λήψη αποφάσεων, επί εγγράφου, που συνυπογράφεται από όλους τους εταίρους, χωρίς σύγκληση συνέλευσης.

Όσον αφορά στις ελαττωματικές αποφάσεις των εταίρων, οι ισχύουσες ρυθμίσεις είναι εμπνευσμένες από τις ανάλογες για τις Α.Ε., σε πιο απλουστευμένη έκδοση¹³⁵. Οι ελαττωματικές αποφάσεις που έχουν ληφθεί, από συνέλευση των εταίρων, διακρίνονται σε άκυρες και ακυρώσιμες, ενώ όσες ελήφθησαν εκτός συνέλευσης, θεωρούνται άκυρες¹³⁶. Ακυρώσιμη είναι μία απόφαση που ελήφθη με τρόπο που αντιβαίνει στον νόμο ή το καταστατικό και μπορεί να ζητηθεί η ακύρωσή της, από το αρμόδιο δικαστήριο, από το διαχειριστή ή οποιοδήποτε εταίρο. Η τελεσίδικη δικαστική απόφαση, που θα εκδοθεί επί του θέματος, πρέπει να δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ και να ισχύει έναντι πάντων.

Άκυρη είναι η απόφαση που αντιβαίνει τον νόμο ή το καταστατικό. Για την ακύρωσή της απαιτείται, ομοίως, δικαστική απόφαση, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον¹³⁷.

Τέλος, ως είναι ευνόητο, η κήρυξη της ακυρότητας κάποιας απόφασης, συμπαρασύρει και τυχόν άλλες αποφάσεις, που στηρίζονται σε αυτή.

2.30 ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Αρμοδιότητα για την επίλυση διαφορών μεταξύ των εταίρων ή των εταίρων και της εταιρείας ανατίθεται στο Ειρηνοδικείο της έδρας της εταιρείας¹³⁸, το οποίο εκδικάζει τις οικείες υποθέσεις με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, προκειμένου να επιτυγχάνεται ταχύτητα στην επίλυση των διαφορών¹³⁹, αλλά και αποφυγή της δικαστικής κρίσης με πιθανολόγηση, όπως θα συνέβαινε εάν γινόταν χρήση της

¹³³ άρθρα 72 παρ. 4 και 68 παρ. 2 Ν. 4072/ 2012

¹³⁴ άρθρο 73 Ν. 4072/ 2012

¹³⁵ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 53

¹³⁶ άρθρο 74 Ν. 4072/ 2012

¹³⁷ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 122

¹³⁸ άρθρο 48 Ν. 4072/2012

¹³⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 23

ταχύτερης διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων¹⁴⁰. Ωστόσο, ο νόμος κάνει αναφορά σε “ αίτηση” και όχι σε “αγωγή”. Η πραγματική βούληση του νομοθέτη¹⁴¹ είναι ότι, σε περίπτωση που πρόκειται για αγωγή, για ζητήματα ευθύνης ή για υποθέσεις με τρίτους (όπως π.χ. αγωγή της εταιρείας κατά του διαχειριστή για αποζημίωση, ή αγωγή δανειστών της εταιρείας κατά εταίρων με εγγυητικές εισφορές), θεωρείται ότι ισχύουν οι γενικές διατάξεις και εκδικάζεται κατά την τακτική διαδικασία¹⁴². Τέλος, με ρητή καταστατική πρόβλεψη, επιτρέπεται και η καθιέρωση άλλων τρόπων επίλυσης διαφορών, όπως η Διαιτησία και η Διαμεσολάβηση.

2.31 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΙΚΕ

Η λύση της ΙΚΕ διενεργείται είτε με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, είτε με δικαστική απόφαση και ο νόμος¹⁴³ απαριθμεί τους πιθανούς λόγους λύσης:

- α) εάν, βάσει αντικειμενικής αιτιολόγησης, η εταιρεία αντιμετωπίζει οικονομική κρίση και επαπειλείται αδυναμία εκπλήρωσης των οφειλών της
- β) βάσει απόφασης των εταίρων, με αυξημένη πλειοψηφία
- γ) κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση
- δ) λύση, κατόπιν δικαστικής κήρυξης της εταιρείας, ως άκυρης
- ε) εφόσον διαπιστωθεί, δικαστικά, ότι εκλείπει έστω και ένα μερίδιο κεφαλαιακής εισφοράς
- στ) δικαστική λύση, για σπουδαίο λόγο, στην περίπτωση, π.χ., που οι σχέσεις των εταίρων έχουν διαταραχθεί τόσο, ώστε δεν μπορεί να επιτευχθεί συνεννόηση και συνεργασία, προς ευόδωση του εταιρικού σκοπού¹⁴⁴.

Η λύση της εταιρείας απαιτείται να δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ, για λόγους προστασίας των συναλλαγών. Στη συνέχεια, η εταιρεία εισέρχεται σε φάση εκκαθάρισης, εκτός της περίπτωσης πτώχευσης. Κατά την εκκαθάριση, η εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται, με την προσθήκη της φράσης “σε εκκαθάριση” στην επωνυμία της, και η εξουσία και αρμοδιότητες του διαχειριστή και του σώματος των εταίρων, περιορίζονται στις

---

¹⁴⁰ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογιστών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁴¹ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LLM, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογιστών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁴² Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 99

¹⁴³ άρθρα 102-103 Ν. 4072/2012

¹⁴⁴ ΕφΑθ 2406/ 2011

αναγκαίες για την εξυπηρέτηση του σκοπού της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση διενεργείται από τον εκκαθαριστή, ο οποίος είναι, κατά κανόνα, ο διαχειριστής, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά με απόφαση των εταίρων.

Η διαδικασία της εκκαθάρισης¹⁴⁵ ξεκινά με απογραφή της εταιρικής περιουσίας, στη συνέχεια συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις, εισπράττονται οι εταιρικές απαιτήσεις, ρευστοποιείται τυχόν εταιρική περιουσία και εξοφλούνται οι υποχρεώσεις της εταιρείας. Αφού ολοκληρωθεί η ανωτέρω διαδικασία, ο εκκαθαριστής συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις περάτωσης της εκκαθάρισης, οι οποίες πρέπει να εγκριθούν από τους εταίρους, και να διανεμηθεί το προϊόν της εκκαθάρισης στους κατόχους των εταιρικών μεριδίων, λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν ειδικές καταστατικές προβλέψεις. Η διαδικασία ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης απαιτείται δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ.

Οι εταίροι με εγγυητικές εισφορές ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις, για διάστημα τριών (3) ετών από τη λύση της εταιρείας¹⁴⁶.

2.32 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΙΚΕ ΣΕ ΑΛΛΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Ο νόμος επιτρέπει την μετατροπή της ΙΚΕ σε οποιαδήποτε άλλη εταιρική μορφή¹⁴⁷, με απόφαση αυξημένης πλειοψηφίας των $\frac{2}{3}$ των εταιρικών μεριδίων¹⁴⁸ και με χρήση του τύπου που προβλέπεται για το είδος της εταιρείας στην οποία θα μετατραπεί (π.χ. εάν μετατραπεί σε Α.Ε., απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο). Σε περίπτωση που η ΙΚΕ μετατραπεί σε άλλη κεφαλαιουχική εταιρεία, απαιτείται να προηγηθεί εκτίμηση της αξίας του ενεργητικού και του παθητικού της, ώστε να διαπιστωθεί εάν το ύψος του κεφαλαίου είναι επαρκές, βάσει των προβλεπομένων για την νέα εταιρική μορφή, ή χρήζει αύξησης¹⁴⁹. Η απόφαση για την μετατροπή και το συμβολαιογραφικό έγγραφο υλοποίησής της μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα, με μία πράξη (uno actu)¹⁵⁰.

Σημειωτέον είναι ότι οι διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων 1297/1972 και 2166/1993 έχουν ισχύ και στην ΙΚΕ. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1262/ 11.12.2013, η ΙΚΕ μπορεί να μετατραπεί σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., με ανάλογη αύξηση του εταιρικού

---

¹⁴⁵ άρθρο 105 Ν. 4072/ 2012

¹⁴⁶ άρθρο 105 παρ. 3 Ν. 4072/ 2012

¹⁴⁷ άρθρο 106 Ν. 4072/ 2012

¹⁴⁸ άρθρο 72 παρ. 5 Ν. 4072/ 2012

¹⁴⁹ άρθρο 106 παρ. 2 Ν. 4072/2012, όπως μετατράπηκε από τον Ν. 4155/ 2013

¹⁵⁰ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 111

κεφαλαίου και καταβολή φόρου υπεραξίας, εκτός εάν πρόκειται για εταιρεία που εντάσσεται σε αναπτυξιακούς νόμους, οπότε εξαιρείται του φόρου αυτού¹⁵¹.

Για τους κατόχους μεριδίων εξωκεφαλαιακών εισφορών απαιτείται να προηγηθεί της μετατροπής η σύναψη ιδιαίτερης σύμβασης, σχετικά με τις υπηρεσίες που θα παράσχουν, η οποία σύμβαση συνοδεύει στο έγγραφο της μετατροπής και δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ, ενώ θα εξακολουθήσουν να διατηρούν το ίδιο ποσοστό συμμετοχής, και μετά την μετατροπή¹⁵². Όσον αφορά στους κατόχους μεριδίων εγγυητικών εισφορών, ομοίως διατηρούν το ίδιο μερίδιο συμμετοχής και εξακολουθούν να ευθύνονται για τις υποχρεώσεις που γεννήθηκαν πριν την μετατροπή, για διάστημα τριών (3) ετών¹⁵³.

2.33 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΛΛΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΕ ΙΚΕ

Στο άρθρο 107 του Ν. 4072/ 2012, ρυθμίζεται η διαδικασία μετατροπής άλλων εταιρικών μορφών σε ΙΚΕ, η οποία γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, λαμβάνεται η απόφαση, βάσει των ισχυόντων για την υπό μετατροπή εταιρική μορφή, η οποία απαιτείται να περιλαμβάνει έγκριση του καταστατικού της ΙΚΕ και ιδιαίτερη συναίνεση εταίρων που προτίθενται να μετάσχουν με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Στη δεύτερη φάση, ακολουθεί η διαδικασία σύστασης της ΙΚΕ, με τη διαφορά ότι η καταχώρηση στο ΓΕΜΗ δεν γίνεται από την Υπηρεσία Μίας Στάσης. Εν προκειμένω, δεν απαιτείται η αποτίμηση της αξίας του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης εταιρείας, καθώς, μετά την καταχώρηση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ, προβλέπεται διάστημα ενός (1) μήνα για υποβολή τυχόν αντιρρήσεων από τους δανειστές. Εφόσον παρέλθει ο μήνας, χωρίς την υποβολή αντιρρήσεων, ολοκληρώνεται η μετατροπή.

Όσον αφορά στους ομόρρυθμους εταίρους εταιρείας που μετατράπηκε σε ΙΚΕ, προβλέπεται ότι η προσωπική τους ευθύνη εξακολουθεί, για τις υποχρεώσεις που γεννήθηκαν έως την καταχώρηση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ, για διάστημα πέντε (5) ετών¹⁵⁴.

---

¹⁵¹ <https://www.capital.gr/capital-logistis/1924010/up-oik-pol-1262-11-12-2013>

¹⁵² Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 112

¹⁵³ άρθρο 106 παρ. 4 Ν. 4072/ 2012

¹⁵⁴ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 114

Αξίζει να αναφερθεί ότι, επειδή, κατά την εισαγωγή του Ν. 4072/ 2012, θεωρήθηκε ότι πολλές Ε.Π.Ε. θα ενδιαφέρονταν να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε., ο νομοθέτης προέβλεψε μεταβατική διάταξη, βάσει της οποίας, έως την 31/12/2013, αντί της απαιτούμενης πλειοψηφίας $\frac{3}{4}$ εταίρων και κεφαλαίου, αρκούσε πλειοψηφία $\frac{2}{3}$ εταίρων και κεφαλαίου ή $\frac{3}{4}$ μόνο κεφαλαίου¹⁵⁵.

2.34 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΙΚΕ

Στον νόμο προβλέπεται η δυνατότητα και, αναλυτικά, η απαιτούμενη διαδικασία συγχώνευσης μεταξύ δύο εταιρειών ΙΚΕ¹⁵⁶, αλλά όχι μεταξύ ΙΚΕ και άλλης εταιρικής μορφής. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που υπάρχει τέτοια βούληση, απαιτείται να προηγηθεί μετατροπή της άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ. Σημειωτέον είναι ότι, σε όλη τη διαδικασία, που περιγράφεται αναλυτικά στον νόμο, σπουδαιότερη είναι η απόφαση των εταίρων, ενώ δεν απαιτείται σύμβαση συγχώνευσης, ούτε συμβολαιογραφικό έγγραφο, ακόμη και αν εμπλέκεται ακίνητο¹⁵⁷. Ο νόμος δεν προβλέπει δυνατότητα διάσπασης για την ΙΚΕ, ως ισχύει για την Α.Ε, λόγω του μικρού μεγέθους της¹⁵⁸.

2.35 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΚΕ

Η φορολογική μεταχείριση της Ι.Κ.Ε. είναι κοινή με εκείνη της Ε.Π.Ε.¹⁵⁹ Η ΙΚΕ υποχρεούται σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων (Γ' κατηγορίας) και σύνταξη, ετησίως, οικονομικών καταστάσεων, κατά τα διεθνή λογιστικά πρότυπα¹⁶⁰. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται και υπογράφονται από το διαχειριστή, ελέγχονται, στο βαθμό που επιβάλλεται¹⁶¹, εγκρίνονται από τη συνέλευση των εταίρων και δημοσιεύονται στην εταιρική ιστοσελίδα, εντός τριμήνου από τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

¹⁵⁵ άρθρο 120 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹⁵⁶ άρθρα 108-115 Ν. 4072/ 2012

¹⁵⁷ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 288: όσον αφορά στο ακίνητο, απαιτείται η καταχώρηση της συγχώνευσης στα βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή στο κτηματολόγιο

¹⁵⁸ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 296

¹⁵⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 9

¹⁶⁰ άρθρο 98 παρ. 1 Ν. 4072/ 2012

¹⁶¹ Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ), Κατ' άρθρον ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 235

Στο φορολογητέο δηλωθέν εισόδημα επιβάλλεται φόρος 25% (από την 01/01/2022), ενώ στα διανεμόμενα κέρδη διενεργείται παρακράτηση φόρου 10% (από την 01/01/2019 και εξής). Οι συντελεστές φορολόγησης των κερδών, κατά τα προηγούμενα έτη, είχαν ως εξής: 29% για το 2018, 28% για το 2019, 27% για το 2020 και 26% για το 2021¹⁶². Η αμοιβή του διαχειριστή φορολογείται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων, απαιτείται να προηγηθεί δήλωση απόδοσης φόρου, με συντελεστή που, σήμερα, ανέρχεται σε 20% επί του κέρδους ή της ωφέλειας που προκύπτει για τον μεταβιβάζοντα¹⁶³. Αντίγραφο της εν λόγω δήλωσης επισυνάπτεται στο συμφωνητικό της μεταβίβασης, το οποίο θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Εάν δεν υποβληθεί η απαιτούμενη δήλωση φόρου, ο αποκτών τα εταιρικά μερίδια έχει ευθύνη για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, εις ολόκληρον με τον μεταβιβάζοντα¹⁶⁴.

Όσον αφορά στην ασφάλιση στον ΕΦΚΑ, είναι υποχρεωτική μόνο για το διαχειριστή και τον μοναδικό εταίρο μονοπρόσωπης ΙΚΕ και προαιρετική για τους εταίρους¹⁶⁵ (ως έχει αναφερθεί και ανωτέρω).

---

¹⁶² άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην Ναυτεμπορική, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

¹⁶³ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁶⁴ άρθρο 13 παρ. 1 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

¹⁶⁵ άρθρο 116 παρ. 9 Ν. 4072/2012

Κεφάλαιο 3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΚΕ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

3.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΚΕ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Οι προσωπικές εταιρείες που έχουν επικρατήσει στην ελληνική νομική και οικονομική πραγματικότητα, είναι οι ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες. Αμφότερες είναι προσωπικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα, οι οποίες θεωρούνται εμπορικές εταιρείες, κατά το ουσιαστικό σύστημα, και οι εταίροι τους αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Αντιθέτως, οι ΙΚΕ είναι εμπορικές εταιρείες κατά το τυπικό σύστημα, ανεξάρτητα από την εμπορικότητα του σκοπού τους, και οι εταίροι τους δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα¹⁶⁶.

Βασικά χαρακτηριστικά των προσωπικών εταιρειών είναι οι προσωπικές σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων, η αρχή της ισότητας στις μεταξύ τους σχέσεις καθώς και η υποχρέωση πίστης στις μεταξύ τους σχέσεις, έναντι της εταιρείας και έναντι των τρίτων. Τα εν λόγω θετικά χαρακτηριστικά ισχύουν και για την υπό εξέταση εταιρική μορφή της ΙΚΕ.

Η διαδικασία σύστασης και τροποποίησης των προσωπικών εταιρειών είναι απλή και οικονομική, καθώς διενεργείται με απλά ιδιωτικά έγγραφα, χωρίς να απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος¹⁶⁷. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη για τα νομικά πρόσωπα δημοσιότητα και διαφάνεια, απαιτείται η καταχώρηση του καταστατικού και των τροποποιήσεων αυτού στο ΓΕΜΗ και οι εν λόγω εταιρείες αποκτούν νομική προσωπικότητα από τη δημοσίευση στο ΓΕΜΗ. Ακριβώς τα ανωτέρω ισχύουν και την ΙΚΕ: απλότητα στη διαδικασία σύστασης, με ιδιωτικό έγγραφο (εκτός ρητών εξαιρέσεων) και δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ, με κτήση νομικής προσωπικότητας από τη δημοσίευση και εξής.

Οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες αποτελούνται από δύο ή περισσότερους εταίρους, που συμφωνούν την επίτευξη ενός κοινού εμπορικού σκοπού. Αντιθέτως, για την ΙΚΕ, ο νόμος προβλέπει και τη δυνατότητα να αποτελείται από έναν μόνο εταίρο (Μονοπρόσωπη ΙΚΕ), ή και περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, φυσικά.

Όσον αφορά στην επωνυμία, ισχύουν τα ίδια, τόσο στις προσωπικές εταιρείες, όσο και στην ΙΚΕ, ήτοι η ελευθερία διαμόρφωσης της επωνυμίας, κατ' εκλογήν, με μόνη

---

¹⁶⁶ Ρόκας Νικόλαος, *Εμπορικές Εταιρείες*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012

¹⁶⁷ Γ. Σωτηρόπουλος, Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρείας - Συγχρόνως σκέψεις σε ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου των προσωπικών εταιρειών μετά τον Ν. 4072/2012, ΔΕΕ 2013, σελ. 196 επ.

δέσμευση την αναφορά των συντμήσεων Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ι.Κ.Ε. αντίστοιχα. Στον προϊσχύσαντα Εμπορικό Νόμο, προβλεπόταν η υποχρεωτική αναφορά των ονομάτων των ομορρυθμών εταιρών, στην επωνυμία των προσωπικών εταιρειών, που έχει, πλέον, καταργηθεί.

Στις προσωπικές εταιρείες, η συμμετοχή των εταιρών στα κέρδη και τις ζημίες, καθώς και στα επιμέρους θέματα λειτουργίας των εταιρειών, είναι ανάλογη του ποσοστού συμμετοχής τους. Στην Ι.Κ.Ε., αντίστοιχα, ισχύει ότι κάθε εταιρικό μερίδιο είναι και μία ψήφος και η συμμετοχή των εταιρών είναι ανάλογη του αριθμού των μεριδίων που κατέχουν. Όλες οι ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να διαφοροποιηθούν με καταστατική πρόβλεψη.

Το βασικότερο χαρακτηριστικό των προσωπικών εταιρειών και η ειδοποιός διαφορά τους από τις κεφαλαιουχικές, είναι ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται για τις πάσης φύσεως εταιρικές υποχρεώσεις, απεριόριστα και εις ολόκληρον, με την προσωπική τους περιουσία. Η ευθύνη του ομόρρυθμου εταίρου είναι πρωτογενής και όχι επικουρική και αφορά οποιαδήποτε υποχρέωση της εταιρείας: από σύμβαση, αδικοπραξία, ή οποιαδήποτε άλλη αιτία¹⁶⁸. Αντίθετα, στην Ι.Κ.Ε., ως κεφαλαιουχική εταιρεία, ισχύει η αρχή της απεριόριστης ευθύνης του νομικού προσώπου¹⁶⁹, με την εταιρικό κεφάλαιο και την εν γένει εταιρική περιουσία, ενώ οι εταίροι δεν ευθύνονται, παρά μόνο μέχρι της συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο. Η εν λόγω αρχή κάμπτεται, μόνο, στην περίπτωση των εταιρών με εγγυητικές εισφορές, οι οποίοι επέχουν πρωτογενή ευθύνη, έναντι των εταιρικών δανειστών και ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία, ακριβώς όπως και οι ομόρρυθμοι εταίροι, αλλά μόνο μέχρι το ποσό της εγγυητικής τους ευθύνης - που οι ίδιοι καθορίζουν - και όχι απεριόριστα. Ωστόσο, ο εταίρος ΙΚΕ, που κατέβαλε το ποσό της εγγυητικής του ευθύνης, δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρείας (κάτι τέτοιο θα αποτελούσε επιστροφή της εγγυητικής του εισφοράς), ενώ ο ομόρρυθμος εταίρος έχει δικαίωμα να στραφεί κατά της εταιρείας, ζητώντας τα ποσά που κατέβαλε σε τρίτους, για εξόφληση εταιρικών οφειλών. Επίσης, ο εταίρος ΙΚΕ μπορεί να εξαγοράσει την εγγυητική του ευθύνη, μετατρέποντας τη συμμετοχή του σε κεφαλαιακή, ενώ δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα για τον ομόρρυθμο εταίρο, που έχει καταβάλει τη συμμετοχή του στο εταιρικό

---

¹⁶⁸ Ρόκας Νικόλαος, *Εμπορικές Εταιρείες*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012, σελ 131-133

¹⁶⁹ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 7

κεφάλαιο και ευθύνεται εκ της ιδιότητάς του, ως ομόρρυθμου εταίρου¹⁷⁰. Οι ομόρρυθμοι εταίροι και οι διαχειριστές προσωπικών εταιρειών έχουν και ποινική ευθύνη, για τις αδικοπραξίες της εταιρείας. Αντίθετα, στην Ι.Κ.Ε., ποινική ευθύνη έχει ο διαχειριστής.

Σε αντίθεση με τους ομόρρυθμους εταίρους, οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις αποκλειστικά με τη συμμετοχή τους στην εταιρεία και σε καμία περίπτωση με την προσωπική τους περιουσία - απολαμβάνουν δηλαδή την έλλειψη προσωπικής ευθύνης των εταίρων κεφαλαιουχικών εταιρειών. Ωστόσο, δεν έχουν δικαίωμα να λάβουν μέρος στη διαχείριση και εκπροσώπηση, ούτε και να περιλαμβάνεται το όνομά τους, στην εταιρική επωνυμία. Σε περίπτωση που εμπλακούν στη διαχείριση, η αναφερθεί το όνομά τους στην επωνυμία, θεωρούνται ομόρρυθμοι εταίροι, όσον αφορά στην ευθύνη προς τρίτους. Ως εκ τούτου, οι ετερόρρυθμοι εταίροι έχουν λιγότερα δικαιώματα από τους εταίρους των λοιπών κεφαλαιουχικών εταιρειών, καθώς, στις Ι.Κ.Ε., Ε.Π.Ε. και Α.Ε., δεν προβλέπεται κάποια μορφή ασυμβίβαστου, μεταξύ του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα και της διοικητικής ευχέρειας της εταιρικής τους συμμετοχής¹⁷¹.

Επίσης, στις προσωπικές εταιρείες, οι εταίροι (ομόρρυθμοι και ετερόρρυθμοι) αποκτούν την εμπορική ιδιότητα και όλες τις δυσμενείς συνέπειές της, με μόνη τη συμμετοχή τους στην εταιρεία, παράγωγα και αντανακλαστικά¹⁷². Αντιθέτως, στις Ι.Κ.Ε. τόσο οι εταίροι, ανεξαρτήτως του ύψους της συμμετοχής τους, ούτε και οι διαχειριστές αποκτούν την εμπορική ιδιότητα, η οποία ισχύει αποκλειστικά και μόνο για το νομικό πρόσωπο (αν και υφίστανται και αντίθετες απόψεις της νομολογίας και της θεωρίας¹⁷³). Επιπροσθέτως, σε περίπτωση πτώχευσης προσωπικής εταιρείας, συμπτωχέουν, με την ίδια δικαστική απόφαση και οι εταίροι ατομικά, χωρίς άλλες διατυπώσεις¹⁷⁴, το οποίο δεν ισχύει για τους εταίρους της Ι.Κ.Ε.

---

¹⁷⁰ <https://www.capital.gr/> Γ. Δαλιάνη, Άρθρο *IKE Βασικά Πλεονεκτήματα έναντι άλλων εταιρικών μορφών*, 2014

¹⁷¹ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο IKE και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 11

¹⁷² Β. Αντωνόπουλος, *Δίκαιο Προσωπικών Εταιρειών*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' έκδοση, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2007, σελ. 48 αρ. 16

¹⁷³ ΑΠ Ολ. 5/1996 ΔΕΕ 1996, 934 ΕφΑθ 6934/1990 ΕλλΔνη 31, 1518, Θ. Λιακόπουλος, *Γενικό Εμπορικό Δίκαιο*, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας 1998, σελ. 155

¹⁷⁴ Ρόκας Νικόλαος, *Εμπορικές Εταιρείες*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012, σελ 132, άρθρο 7 παρ. 4 εδ. α' Ν. 3588/ 2007

Τέλος, τα λογιστικά βιβλία που τηρούν οι προσωπικές εταιρείες είναι είτε απλογραφικά, είτε διπλογραφικά, ανάλογα με το ύψος του κύκλου εργασιών τους. Ως εκ τούτου, για μικρού μεγέθους επιχειρήσεις προβλέπονται απλογραφικά βιβλία, των οποίων η τήρηση είναι απλούστερη και λιγότερο δαπανηρή. Αντίθετα, στην Ι.Κ.Ε., για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας των συναλλαγών, επιβάλλονται τα διπλογραφικά λογιστικά βιβλία, που συνεπάγονται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση.

3.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. ΜΕ Ε.Π.Ε.

Οι Ι.Κ.Ε και οι Ε.Π.Ε. εμφανίζουν πολλά κοινά στοιχεία, καθώς είναι αμφοτέρως κεφαλαιουχικές εταιρείες, που ενσωματώνουν και το προσωπικό στοιχείο και προορίζονται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της μικρής - μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Κατ' ουσίαν, όπως έχει αναλυθεί ανωτέρω, η εταιρική μορφή Ι.Κ.Ε. θεσμοθετήθηκε, ως μία εναλλακτική για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, αντί της Ε.Π.Ε., με πιο επικαιροποιημένο και ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο.

Τόσο στην Ε.Π.Ε., όσο και στην Ι.Κ.Ε., ως κεφαλαιουχικές εταιρείες, η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται μόνο στην εισφορά τους στο εταιρικό κεφάλαιο και δεν επεκτείνεται στην προσωπική τους περιουσία. Εξάιρεση αποτελεί η εγγυητική ευθύνη των εταίρων με εγγυητικές εισφορές, στην Ι.Κ.Ε., για κάλυψη εταιρικών υποχρεώσεων, μέχρι ορισμένου ποσού, που αναφέρεται στο καταστατικό. Όσον αφορά στην ποινική ευθύνη, σε αμφοτέρως τις εταιρικές μορφές ανήκει στους διαχειριστές.

Ομοίως, όσον αφορά στη λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση, είναι ίδια για όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρείες, Α.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. ήτοι: τήρηση διπλογραφικών βιβλίων (Γ' κατηγορίας, φορολόγηση των κερδών με συντελεστή 25%, από την 01/01/2022 και εξής, και φορολόγηση των μερισμάτων με συντελεστή 10%¹⁷⁵.

Σημειωτέον είναι, άλλωστε, ότι στην Ι.Κ.Ε. ισχύει αναλογικά ό,τι ισχύει για την Ε.Π.Ε., εκτός εάν υπάρχει διαφορετική ρύθμιση¹⁷⁶.

Για τη σύσταση της Ε.Π.Ε., τις τροποποιήσεις του καταστατικού της, καθώς και για την μεταβίβαση μεριδίων, επιβάλλεται ο συμβολαιογραφικός τύπος - απαίτηση που καθιστά τη διαδικασία πιο χρονοβόρα και δαπανηρή. Αντιθέτως, για την Ι.Κ.Ε., ισχύει ότι αρκεί η σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου, για τις εν λόγω διαδικασίες, εκτός εάν

---

¹⁷⁵ άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην Ναυτεμπορική, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

¹⁷⁶ άρθρο 116 Ν. 4072/2012

προβλέπεται ρητά διαφορετικά. Σε αμφότερες τις εταιρικές μορφές υπάρχει δυνατότητα μηδενικού κεφαλαίου, βάσει του Ν. 4155/ 2013.

Όσον αφορά στη διοίκηση, σε αμφότερες τις εταιρικές μορφές ασκείται από το σώμα των εταίρων και το διαχειριστή. Ωστόσο, για τη λήψη αποφάσεων, στην Ε.Π.Ε., απαιτείται διπλή πλειοψηφία, τόσο των εταίρων όσο και των εταιρικών μεριδίων¹⁷⁷, ενώ στην Ι.Κ.Ε. αρκεί πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί η ουσιαστική διαφοροποίηση της Μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. από την Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. Ο μοναδικός εταίρος - φυσικό ή νομικό πρόσωπο - της Μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. απαγορεύεται (επί ποινή ακυρότητας) να συμμετέχει και σε άλλη μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.¹⁷⁸, σε αντίθεση με την Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε., της οποίας ο μοναδικός εταίρος επιτρέπεται να συμμετέχει σε οσοδήποτε άλλες μονοπρόσωπες εταιρείες¹⁷⁹. Η εν λόγω διαφοροποίηση του νομοθέτη καταδεικνύει την αλλαγή προτεραιοτήτων, εξαιτίας της οποίας θεσμοθετήθηκε η νέα εταιρική μορφή, καθώς την ασφάλεια και απαλοιφή του κινδύνου στις επιχειρηματικές συναλλαγές, αντικατέστησε η ανάγκη τόνωσης της επιχειρηματικότητας.

3.3 ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. ΜΕ Α.Ε.

Η ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, κατ' εξοχήν κεφαλαιουχική εταιρεία, στην οποία τα εταιρικά μερίδια ενσωματώνονται σε μετοχές, ευχερώς μεταβιβάσιμες¹⁸⁰, και οι εταίροι - μέτοχοι ευθύνονται μόνο με την εταιρική τους συμμετοχή και, σε καμία περίπτωση, με την προσωπική τους περιουσία. Η εταιρική μορφή της Α.Ε., λόγω του αμιγώς κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα και των πολύπλοκων διαδικασιών διοίκησης προορίζεται, κυρίως, για μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις.

Το καταστατικό της Α.Ε. δεν απαιτείται, πλέον, μετά τον Ν. 4548/2018, να περιβάλλεται το συμβολαιογραφικό τύπο¹⁸¹, που συνεπάγεται και υψηλότερο κόστος, όπως και για την Ι.Κ.Ε., που αρκεί το ιδιωτικό έγγραφο (πλην εξαιρέσεων, που έχουν αναφερθεί ανωτέρω). Για την Α.Ε. προβλέπεται ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο¹⁸² (ΕΥΡΩ

---

¹⁷⁷ Ρόκας Νικόλαος, *Εμπορικές Εταιρείες*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012

¹⁷⁸ άρθρο 43α παρ. 2 Ν. 3190/1955

¹⁷⁹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 9

¹⁸⁰ Σινανιώτη - Μαρούδη Αριστέα, *Εταιρείες*, Νομική Βιβλιοθήκη 3η Έκδοση, Αθήνα 2012, σελ. 153

¹⁸¹ άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην *Ναυτεμπορική*, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

¹⁸² άρθρο 8 παρ. 2 Κ.Ν. 2190/1920

25.000,00, εν προκειμένω)¹⁸³, ενώ η Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται να έχει ακόμη και μηδενικό κεφάλαιο. Σε περίπτωση που αποφασιστεί, με αυξημένη πλειοψηφία, η μεταφορά της έδρας της Α.Ε., στο εξωτερικό, θα θεωρείται αλλοδαπή εταιρεία και θα υπάγεται στο δίκαιο της έδρας της. Αντιθέτως, η Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται να έχει την πραγματική της έδρα εκτός Ελλάδος και να θεωρείται ελληνική εταιρεία. Αμφότερες οι Α.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. μπορούν να έχουν έναν μόνο εταίρο/ μέτοχο και να λειτουργούν ως μονοπρόσωπες¹⁸⁴. Μία ειδοποιός και ουσιαστική διαφορά, μεταξύ της Α.Ε. και των λοιπών κεφαλαιουχικών εταιρειών, Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε., είναι η πολυπλοκότητα της διαδικασίας διαχείρισης. Ενώ για την Ι.Κ.Ε. (και την Ε.Π.Ε.) αρκεί ένας διαχειριστής, που ασκεί τις πράξεις διοίκησης και διαχείρισης, στην Α.Ε. η διαχείριση ανατίθεται σε διοικητικό συμβούλιο, τουλάχιστον τριμελές¹⁸⁵, το οποίο απαιτείται να συνεδριάζει ανά τακτά διαστήματα, συζητώντας και λαμβάνοντας αποφάσεις, επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου είναι, το πολύ, εξαετής¹⁸⁶, και, σε κάθε ανανέωση - τροποποίησή τους απαιτείται δημοσίευση στο Γ.Ε.Μ.Η. Το σπουδαιότερο όργανο της Α.Ε. είναι η Γενική Συνέλευση, η οποία συνεδριάζει σε τακτά διαστήματα και εκτάκτως, για τη λήψη των σημαντικότερων αποφάσεων. Ωστόσο, η διαδικασία σύγκλησης και οι απαιτούμενες χρονοβόρες και κοστοβόρες δημοσιεύσεις, την καθιστούν εξαιρετικά δυσλειτουργική, σε σύγκριση με τη συνέλευση των εταίρων της Ι.Κ.Ε. (και της Ε.Π.Ε.). Ως εκ τούτου, η διοίκηση της εταιρείας καθίσταται εξαιρετικά περίπλοκη και δαπανηρή, ειδικά για μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη οργανωτική δομή.

Στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον παρατηρείται, σε μεγάλη συχνότητα, μία ιδιόμορφη εκδοχή της Α.Ε., που έχει λάβει το χαρακτηρισμό “Μικρή” ή “Κλειστή” Α.Ε.¹⁸⁷, από τη θεωρία. Πρόκειται για Α.Ε., της οποίας οι μέτοχοι είναι ολιγάριθμοι και διατηρούν μεταξύ τους οικογενειακούς ή στενούς φιλικούς δεσμούς, ασχολούνται όλοι με τη διοίκηση και λειτουργία της εταιρείας και προσφέρουν προσωπικά για την ευόδωση του εταιρικού σκοπού, λαμβάνοντας μία συμβολική αποζημίωση, για αυτή

---

¹⁸³ άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην Ναυτεμπορική, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

¹⁸⁴ άρθρο 1 παρ. 3 Κ.Ν. 2190/1920

¹⁸⁵ άρθρο 18 παρ. 2 εδ. β' Κ.Ν. 2190/1920

¹⁸⁶ άρθρο 19 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/1920

¹⁸⁷ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 14

τους τη συμβολή - όχι με την μορφή μερισμάτων¹⁸⁸. Η επιστήμη θεωρεί ότι αυτή η εκδοχή της Α.Ε. είναι τόσο συχνή και τόσο ξεχωριστή, ώστε ο νομοθέτης οφείλει να προβλέψει ειδικές ρυθμίσεις. Στα πλαίσια αυτών των προβληματισμών, η ανάγκη απλούστευσης των διαδικασιών διοίκησης της Α.Ε. έγινε πιο επιτακτική και καθιερώθηκαν εναλλακτικές, απλούστερες, διαδικασίες για της λειτουργία του Δ.Σ. και της Γ.Σ., που είναι, όμως, σε κάθε περίπτωση, ενδοτικού δικαίου.

Όσον αφορά στη λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση, είναι ίδια για όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρείες, Α.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. ήτοι: τήρηση διπλογραφικών βιβλίων (Γ' κατηγορίας, φορολόγηση των κερδών με συντελεστή 25%, από την 01/01/2022 και εξής, και φορολόγηση των μερισμάτων με συντελεστή 10%¹⁸⁹.

---

¹⁸⁸ Περάκης Ε., *Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας*, Τόμος 1ος, Γ' Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010, υπό Εισαγωγικό Μέρος, παρ. 34-35, σελ. 14 επ.

¹⁸⁹ Σινανιώτη - Μαρούδη Αριστέα, *Εταιρείες*, Νομική Βιβλιοθήκη 3η Έκδοση, Αθήνα 2012, άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην Ναυτεμπορική, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

Κεφάλαιο 4: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.

Η βασικότερη καινοτομία της Ι.Κ.Ε., που δεν υπάρχει σε καμία άλλη εταιρική μορφή και της προσδίδει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής από το εταιρικό κεφάλαιο και η δυνατότητα συμμετοχής στην επιχειρηματική δραστηριότητα με τρία είδη εισφορών: κεφάλαιο (κεφαλαιακή εισφορά), παροχή έργου - υπηρεσιών (εξωκεφαλαιακή εισφορά) και παροχή εγγύησης έναντι εταιρικών δανειστών (εγγυητική εισφορά). Με αυτή την πρόβλεψη, καλύπτονται ποικίλες ανάγκες, τόσο όσον αφορά στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όσο και στα επιμέρους χαρακτηριστικά των ενδιαφερόμενων επενδυτών. Αυτή η δυνατότητα διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο, ειδικά, σε επιχειρήσεις χαμηλών κεφαλαιακών αναγκών¹⁹⁰ (κυρίως, παροχής υπηρεσιών). Άλλωστε, και το μετοχικό κεφάλαιο στην Α.Ε. δεν εξασφαλίζει το σύνολο των εταιρικών υποχρεώσεων, παρά μόνο ότι, σε περίπτωση λύσης θα χρησιμοποιηθεί για την εξόφληση των υποχρεώσεων, με σειρά προτεραιότητας¹⁹¹. Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές δίνουν τη δυνατότητα κάλυψης εταιρικών αναγκών, σε υπηρεσίες ή άλλους τομείς, στα πλαίσια της εταιρικής συμμετοχής, ενώ αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με εξωεταιρικές συμβάσεις. Παράλληλα, δίνουν την ευκαιρία συμμετοχής σε επιχειρηματική δραστηριότητα του ενδιαφέροντός τους, σε ανθρώπους που δεν διαθέτουν οικονομική δυνατότητα, αλλά γνώσεις, επιστημονικές ικανότητες και δεξιότητες¹⁹². Οι δε εγγυητικές εισφορές προσδίδουν πιστοληπτική ικανότητα, η οποία είναι πολύτιμη για μία κεφαλαιουχική εταιρεία, χωρίς, μάλιστα, ελάχιστο ύψος κεφαλαίου, και απολύτως απαραίτητη για την εξέλιξη της επιχειρηματικής της πορείας, καθώς θα έχει ευκολότερη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό και πιο ευνοϊκούς όρους συνεργασίας με τους προμηθευτές. Αντίστοιχα, και για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές η δυνατότητα εγγυητικών εισφορών είναι ελκυστική, καθώς δεν απαιτείται η, κατ' αρχήν, εκ μέρους τους εκταμίευση χρηματικού ποσού, το οποίο μπορούν να διαθέσουν σε κάποια άλλη επένδυση¹⁹³. Παράλληλα, διευκολύνεται ο διαχωρισμός των

¹⁹⁰ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογιστών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁹¹ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 10-11

¹⁹² άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην *Ναυτεμπορική*, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

¹⁹³ Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο IKE και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, σελ. 5

λειτουργιών των εταίρων, στις επιμέρους ανάγκες της εταιρικής λειτουργίας (εταίροι που εισφέρουν ρευστότητα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία, που καλύπτουν πρακτικές ανάγκες της καθημερινής δραστηριότητας ή προσφέρουν φερεγγυότητα), καθιστώντας την υπό εξέταση εταιρική μορφή κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις νέων, μικρές συνεργασίες, κ.λπ.¹⁹⁴

Μία ακόμη καινοτομία της Ι.Κ.Ε., σε συνέχεια της ανωτέρω, είναι η ευελιξία που παρέχει ο νόμος, στη δομή και τη λειτουργία της. Ανάλογα με τις επιμέρους ανάγκες της κάθε είδους επιχειρηματικής δραστηριότητας και τα χαρακτηριστικά και τις επιδιώξεις των εταίρων, παρέχεται η ευχέρεια να διαμορφωθεί σε ακραιφνώς κεφαλαιουχική, ή να περιέχει προσωπικά στοιχεία, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, με την προσφορά προσωπικής εργασίας, μέσω εξωκεφαλαιακών εισφορών και την παροχή εγγυήσεων, μέσω εγγυητικών εισφορών. Είναι η μόνη εταιρική μορφή που μπορεί να συσταθεί ως κεφαλαιουχική και, στη συνέχεια, να εισέλθουν εταίροι με εξωκεφαλαιακές και/ ή εγγυητικές εισφορές, η οποίοι, ενδεχομένως, να κατέχουν και την πλειοψηφία, καθιστώντας την εταιρεία, κατά βάση, προσωπικού χαρακτήρα¹⁹⁵. Ως εκ τούτου, με τις κατάλληλες καταστατικές προβλέψεις, βάσει των ευχερειών που παρέχονται από τον νόμο, η Ι.Κ.Ε. μπορεί να διαμορφωθεί ώστε να ομοιάζει σε προσωπική εταιρεία, ή αμιγώς κεφαλαιουχική, όπως η Ε.Π.Ε. και η Α.Ε.¹⁹⁶ Σημειωτέον είναι ότι η προσέγγιση με τα χαρακτηριστικά της Α.Ε. είναι περιορισμένη, καθώς δεν επιτρέπεται η έκδοση μετοχών για την αποτύπωση των εταιρικών μεριδίων, όπως έχει λεχθεί ανωτέρω. Πάντως, και για πολλά άλλα στοιχεία της υπό εξέταση εταιρικής μορφής παρέχεται η ευχέρεια να αποτελέσουν αντικείμενο καταστατικής ρύθμισης, ανάλογα με τη βούληση των εταίρων. Η ευελιξία που χαρακτηρίζει την Ι.Κ.Ε. εκφράζεται και στον τρόπο λήψης των αποφάσεων, καθώς μπορεί να γίνει εντός ή εκτός πλαισίου συνέλευσης των εταίρων, με χρήση και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πέραν των παραδοσιακών μέσων.

Βασικό πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε. είναι η απλουστευμένη διαδικασία σύστασης, με ιδιωτικά έγγραφα και μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης ΓΕΜΗ, που εξασφαλίζει στους νέους επιχειρηματίες γρήγορα αποτελέσματα, χωρίς πολύπλοκες

---

¹⁹⁴ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁹⁵ Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σελ. 8

¹⁹⁶ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

γραφειοκρατικές διαδικασίες και υπέρογκα έξοδα, δεδομένου ότι δεν απαιτούνται δημοσιεύσεις στο ΦΕΚ, αλλά αρκεί η καταχώρηση στο ΓΕΜΗ.

Ένα από τα σπουδαιότερα πλεονεκτήματα της Ι.Κ.Ε., που της προσδίδει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των λοιπών εταιρικών μορφών, είναι η υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΑΕΕ) μόνο για το διαχειριστή ή τον μοναδικό εταίρο της Μονοπρόσωπης ΙΚΕ, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες και τις Ε.Π.Ε, στις οποίες επιβάλλεται η ασφάλιση του συνόλου των εταίρων¹⁹⁷. Για τους εταίρους Ι.Κ.Ε. ισχύει ευχέρεια, αλλά όχι υποχρέωση ασφάλισης.

Με την νομοθετική πρόβλεψη για διάκριση μεταξύ καταστατικής και πραγματικής έδρας, η υπό εξέταση εταιρική μορφή μπορεί να δώσει την ευκαιρία σε μικρές ελληνικές επιχειρήσεις να διευρύνουν τη δραστηριότητά τους εκτός Ελλάδας, σε κάποια άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατηρώντας, όμως, την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, οπότε και θα απολαμβάνουν την ασφάλεια του γνώριμου ελληνικού δικαίου.

Άλλη μία καινοτομία, που συνιστά και βασικό πλεονέκτημα της υπό εξέταση εταιρικής μορφής είναι η επιβολή υποχρεώσεων αυξημένης εταιρικής διαφάνειας, με σκοπό την ασφάλεια των συναλλαγών και δη των εταιρικών δανειστών. Η ανάγκη για, κατά το δυνατόν, εταιρική διαφάνεια πηγάζει από τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της εταιρείας, που είναι κεφαλαιουχική, χωρίς υποχρεωτικό κατώτερο ύψος εταιρικού κεφαλαίου, και δυνατότητα συμμετοχής με τρία είδη εισφορών, που προκαλεί ενδιαφέρον και για τα προσωπικά στοιχεία των εταίρων, που συμμετέχουν με εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Έτσι, ορισμένες πληροφορίες απαιτείται να αναφέρονται σε κάθε έντυπο της εταιρείας (όπως η επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο, το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών του άρθρου 79, ο αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. της εταιρείας, η έδρα της και η ακριβής της διεύθυνση, αν η εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση και η ιστοσελίδα της). Η υπό εξέταση εταιρική μορφή είναι η μόνη στην οποία επιβάλλεται, από τον νόμο, η υποχρέωση να διατηρεί ιστοσελίδα και να αναφέρει σ' αυτήν τις πληροφορίες που συντελούν στην ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των συναλλασσομένων, και, επιπλέον, και τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των εταίρων, τα στοιχεία του διαχειριστή καθώς και την κατηγορία των εισφορών του κάθε εταίρου. Επιπλέον, παρέχεται η ευχέρεια οι υπογραφές των εταίρων, στις αποφάσεις που αυτοί λαμβάνουν χωρίς συνέλευση, να αντικατασταθούν με ανταλλαγή μηνυμάτων

---

¹⁹⁷ άρθρο του Γιώργου Δαλιάνη στην Ναυτεμπορική, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/>

με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό¹⁹⁸.

Ένα ακόμη πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε. είναι η ευχέρεια σύνταξης των καταστατικών εγγράφων και των πρακτικών σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε.¹⁹⁹, δεδομένου ότι πρόκειται για ιδιωτικά έγγραφα και με σκοπό τη διευκόλυνση της λειτουργίας της εταιρείας, σε περίπτωση συμμετοχής αλλοδαπών εταίρων και, κυρίως, εμπλοκής αλλοδαπών συναλλασσομένων²⁰⁰. Ωστόσο, προβλέπεται ότι, για καταχώρηση στο ΓΕΜΗ, απαιτείται η προσκόμιση εγγράφων σε επικυρωμένη μετάφραση, στην ελληνική γλώσσα.

Το βασικότερο μειονέκτημα της Ι.Κ.Ε. θεωρείται η υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων Γ' κατηγορίας, που συνεπάγεται υψηλό διαχειριστικό κόστος και σχετικά πολύπλοκες διαδικασίες, που αντισταθμίζουν μερικώς το στοιχείο της ευελιξίας. Ωστόσο, η εν λόγω ρύθμιση επιβάλλεται, στα πλαίσια της ανάγκης αυξημένης εταιρικής διαφάνειας, δεδομένου του ιδιαίτερου χαρακτήρα της εν λόγω εταιρικής μορφής, ώστε να εξασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, πληρέστερη ενημέρωση των συναλλασσομένων.

Όσον αφορά στη φορολόγηση, ισχύει ακριβώς ό,τι ισχύει και για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε., χωρίς να προβλέπεται ευνοϊκότερη ρύθμιση, το οποίο, αποτελεί, επίσης σοβαρό μειονέκτημα, δεδομένου ότι η υπερφορολόγηση θεωρείται, παραδοσιακά, το σπουδαιότερο εμπόδιο της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας.

---

¹⁹⁸ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

¹⁹⁹ άρθρο 43 παρ. 5 Ν. 4072/ 2012

²⁰⁰ Κωνσταντίνος Αλεπάκος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λογών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>

Κεφάλαιο 5:

Η ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η οικονομική κρίση, που ξεκίνησε στα τέλη της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, με ορισμένες διακυμάνσεις και διαφοροποιήσεις ως προς τη γενεσιουργό αιτία, επηρέασε βαθύτατα την ελληνική οικονομία. Η εκδήλωση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης ξεκίνησε, το 2008, από τις Η.Π.Α. και, σε μία ακολουθία γεγονότων, προκάλεσε πτώση της ζήτησης, μείωση της παραγωγής, μείωση του Α.Ε.Π. και αύξηση της ανεργίας. Στην Ελλάδα, αναδείχθηκε το, επί σειρά ετών υποβόσκον, υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα, το οποίο επιδεινώθηκε εξαιτίας της μείωσης των φορολογικών εσόδων, λόγω της συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, παράλληλα και με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, σε συνδυασμό και με άλλες πολυετείς παθογένειες της ελληνικής οικονομίας, η χώρα, το 2010, αδυνατώντας να εξασφαλίσει ρευστότητα από τις διεθνείς αγορές, λόγω των υψηλών επιτοκίων, αναγκάστηκε να προσφύγει στον μηχανισμό στήριξης και να συνάψει μνημόνια - ήτοι συμφωνίες για παροχή πιστώσεων με ευνοϊκότερους όρους - με δέσμευση για λήψη σκληρών μέτρων λιτότητας, ώστε να επιτευχθεί δημοσιονομική προσαρμογή, με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Βάσει της υπ' αριθ. 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 06/05/2013, κατηγοριοποιήθηκαν οι επιχειρήσεις σε: μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές, με κριτήριο τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν και τον ετήσιο κύκλο εργασιών ή τον ετήσιο ισολογισμό τους²⁰¹. Σκοπός αυτής της κατηγοριοποίησης ήταν η δικαιότερη κατανομή των ευρωπαϊκών κονδυλίων προς τις επιμέρους οικονομικές μονάδες και η αποφυγή απορρόφησης του συνόλου των μηχανισμών στήριξης από τις πολύ μεγάλες και πιο ισχυρές επιχειρήσεις. Η διάκριση έχει ως εξής²⁰²:

- Μεσαία επιχείρηση θεωρείται αυτή που απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ανέρχεται έως τα 50 εκατομ. ευρώ ή ο ισολογισμός της ανέρχεται έως τα 43 εκατομ. ευρώ.
- Μικρή επιχείρηση θεωρείται αυτή που απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ή ο ισολογισμός της ανέρχεται έως τα 10 εκατομ. ευρώ.

²⁰¹ <https://imegsevee.gr/arthrografia/221-orismos>

²⁰² Σύσταση 2003/361/ΕΚ/01.01.2005 ΕΕ L I24 thw 20.05.2003

- Πολύ μικρή επιχείρηση θεωρείται αυτή που απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ή ο ισολογισμός της ανέρχεται έως τα 2 εκατομ. ευρώ.

Όπως διαφαίνεται καθαρά, από την ανωτέρω κατηγοριοποίηση, η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρές και μεσαίες και έχουν υποστεί το μεγαλύτερο πλήγμα από την πολυετή οικονομική κρίση. Για την επίτευξη της απαιτούμενης δημοσιονομικής προσαρμογής, επελέγη η οδός της αύξησης των φορολογικών συντελεστών και της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης. Ποσοστό που ανέρχεται στο 67,4% της συνολικής δημοσιονομικής προσαρμογής, της περιόδου 2010-2019, ποσού 173,6 δις ευρώ, προέρχεται από φορολογικά έσοδα. Ως εκ τούτου, προκλήθηκε εντονότατη δυσχέρεια επιβίωσης και ανταγωνιστικότητας, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις²⁰³.

Από την έρευνα που διενήργησε το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ, στα τέλη του 2018, προέκυψε η εξής καταγραφή των εμποδίων επιχειρηματικότητας: πέραν της υπερφορολόγησης, που θεωρείται, επί σειρά ετών, στο σπουδαιότερο εμπόδιο, ο αθέμιτος ανταγωνισμός - παραοικονομία (85,1%), η ρευστότητα - πρόσβαση σε χρηματοδότηση (82,8%) και η γραφειοκρατία (81,9%) καταγράφονται ως τα σημαντικότερα εμπόδια. Έπονται το υψηλό μη μισθολογικό κόστος (75%), το ενεργειακό κόστος (71,1%) και οι ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας (47%)²⁰⁴.

Σε συνέχεια του ισχυρού σοκ που υπέστη η ελληνική - όπως και η παγκόσμια - οικονομία λόγω της πανδημίας Covid-19, κατά το έτος 2021, κλήθηκε να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις, η σπουδαιότερη των οποίων συνίσταται στον καλπάζοντα πληθωρισμό, που οφείλεται, αφ' ενός, στην υπέρμετρη αύξηση των τιμών ενέργειας, εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης, αφ' ετέρου, δε, στη συνεχιζόμενη γεωπολιτική κρίση. Οι ανατιμήσεις στην ενέργεια προκάλεσαν στις επιχειρήσεις τρεις σοβαρές επιπτώσεις: α) σημαντική αύξηση του λειτουργικού κόστους, β) αύξηση των τιμών πώλησης αγαθών/ υπηρεσιών, που σημειώθηκε σε ιστορικά υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων, ως συνέπεια της υπό (α) επίπτωσης, και γ) έντονα προβλήματα ρευστότητας, που ταλανίζουν, κατά κύριο λόγο, τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, προκαλώντας τους αδυναμία εξυπηρέτησής των υποχρεώσεών τους και εγκλωβίζοντάς τις στο φαύλο κύκλο της υπερχρέωσης²⁰⁵.

²⁰³ <https://ekthesi-ime-gsevee-2019-gia-tis-mikromesaies-epicheiriseis/>

²⁰⁴ <https://ekthesi-ime-gsevee-2019-gia-tis-mikromesaies-epicheiriseis/>

²⁰⁵ <https://imegsevee.gr/ekthesi-ime-gsevee-2022-kriseis-elliniki-oikonomia-kai-mikres-epicheiriseis/>

Ο κύκλος εργασιών των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως αποτυπώνεται στις εξαμηνιαίες έρευνες οικονομικού κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, δεν παρουσίασε σημαντικές μεταβολές. Αντίθετα, μετά τη ραγδαία πτώση του κύκλου εργασιών, κατά το 2020, λόγω της υγειονομικής κρίσης, κατά το β' εξάμηνο του 2021 και το α' εξάμηνο του 2022, παρατηρείται μία σταθεροποίηση και τάση επιστροφής προς την κανονικότητα, απέχοντας, ωστόσο, πολύ, από τα επίπεδα της προ-πανδημικής περιόδου. Συγκεκριμένα 1 στις 2 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις κατέγραψε μείωση του κύκλου εργασιών, τόσο στο β' εξάμηνο του 2021, όσο και στο α' εξάμηνο του 2022, που ανήλθε, μεσοσταθμικά, περίπου στο 34% ανά εξάμηνο. Όσον αφορά στην κερδοφορία, από τις ίδιες έρευνες, προέκυψε αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που δήλωσαν κέρδη, κατά το έτος 2021, σε σχέση με το 2020, αλλά το ποσοστό αυτό απέχει πολύ από τα προ-πανδημίας επίπεδα²⁰⁶.

Σύμφωνα με τις ίδιες έρευνες, 1 στις 2 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις κατέγραψε μείωση ρευστότητας, κατά το β' εξάμηνο 2021 και α' εξάμηνο 2022, με τάση επιδείνωσης, καταγράφοντας τις χειρότερες επιδόσεις από την έναρξη της υγειονομικής κρίσης. Η εν λόγω επιδείνωση της ρευστότητας θεωρείται ότι οφείλεται στις πιέσεις του ολοένα αυξανόμενου πληθωρισμού, κυρίως λόγω των ενεργειακών ανατιμήσεων, που έχει προκαλέσει, μεταξύ άλλων, μείωση στη ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών. Παράλληλα, το λειτουργικό κόστος των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων έχει αυξηθεί σε δυσθεώρητα ύψη, ενώ καταβάλουν προσπάθεια διατήρησης των τιμών σε τέτοια επίπεδα, ώστε να μην μειωθεί περαιτέρω η ζήτηση και ο κύκλος εργασιών τους²⁰⁷.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Γραφείου του Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή (Σεπτέμβριος 2022), καθώς και τις εξαμηνιαίες έρευνες οικονομικού κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, καταγράφεται σημαντική αύξηση του ιδιωτικού χρέους προς το Δημόσιο (εφορία και ασφαλιστικά ταμεία), έως και το α' εξάμηνο του 2022. Το 38,2% των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων είχε, τουλάχιστον, μία ληξιπρόθεσμη οφειλή προς Δημόσιο και/ ή ιδιώτες, κατά το α' εξάμηνο 2022, καταγράφοντας, ωστόσο, τάση μείωσης, σε σχέση με το προηγούμενο (ακόμη και προ πανδημίας) διάστημα²⁰⁸.

---

²⁰⁶ <https://imegsevee.gr/ekthesi-ime-gsevee-2022-kriseis-elliniki-oikonomia-kai-mikres-epicheiriseis/>

²⁰⁷ <https://imegsevee.gr/ekthesi-ime-gsevee-2022-kriseis-elliniki-oikonomia-kai-mikres-epicheiriseis/>

²⁰⁸ <https://imegsevee.gr/ekthesi-ime-gsevee-2022-kriseis-elliniki-oikonomia-kai-mikres-epicheiriseis/>

Κεφάλαιο 6: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

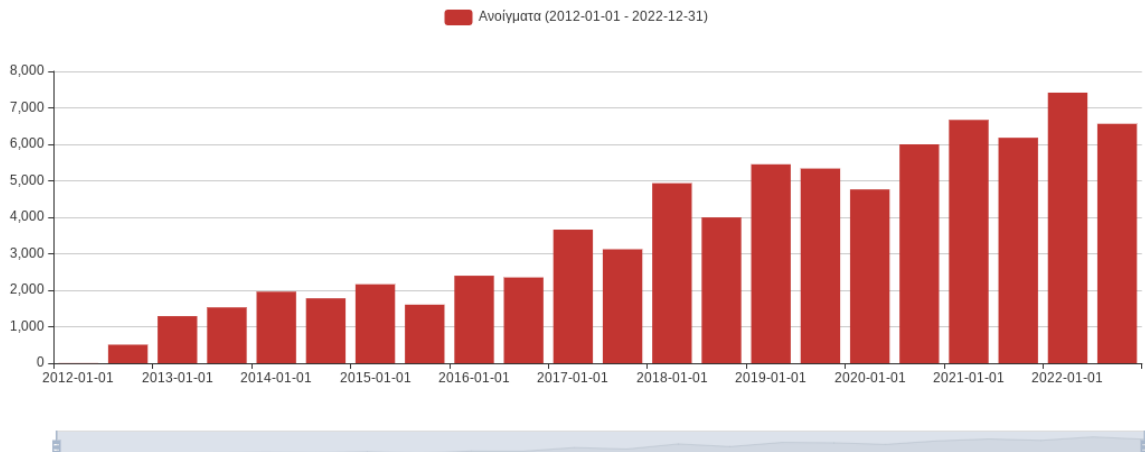
Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα αποτελεί το βασικότερο πυλώνα της ελληνικής οικονομίας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις συμβάλλουν αποφασιστικά στην πορεία της εγχώριας οικονομίας και αποτελούν το όχημα για την μόνιμα επιδιωκόμενη οικονομική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, αξίζει να λαμβάνεται συντονισμένη μέριμνα για την επίλυση των προβλημάτων που ανακόπτουν την πορεία της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, προκειμένου να ενθαρρύνονται οι ενδιαφερόμενοι να επενδύσουν χρήματα, γνώσεις και ταλέντα στις διάφορες εκφάνσεις της ελληνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η εισαγωγή της εταιρικής μορφής Ι.Κ.Ε. εντάσσεται στην εν λόγω προσπάθεια, εκ μέρους της νομοθετικής εξουσίας, για τόνωση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, σε συνδυασμό και με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή μέριμνα, μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών και μείωσης του κόστους σύστασης και λειτουργίας. Η δεκαετία που έχει μεσολαβήσει, από την εισαγωγή της υπό εξέταση εταιρικής μορφής έχει αποδείξει την αναμφισβήτητη δημοφιλή της, όπως προκύπτει από τα στοιχεία σύστασης νέων επιχειρήσεων, από το ΓΕΜΗ, όπου κατέχει την πρώτη θέση επί σειρά ετών, σε αντίθεση με την Ε.Π.Ε., που παρουσιάζει ανάλογη συνεχή πτωτική τάση. Η Ι.Κ.Ε. καθιερώθηκε με πρόθεση να αποτελέσει τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ Α.Ε. και προσωπικών εταιρειών και προκύπτει ότι έχει τύχει αποδοχής από τους Έλληνες επιχειρηματίες, που ενδιαφέρονται για δραστηριοποίηση σε μικρή - μικρομεσαία κλίμακα, χωρίς εμπλοκή της προσωπικής τους περιουσίας. Κατωτέρω, παρατίθενται διαγράμματα, με την πορεία των ιδρύσεων Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε., αντίστοιχα, από την 01/01/2012, έως την 31/12/2022, στα οποία διαφαίνεται ξεκάθαρα η προτίμηση των νέων επιχειρηματιών στην νέα εταιρική μορφή²⁰⁹:

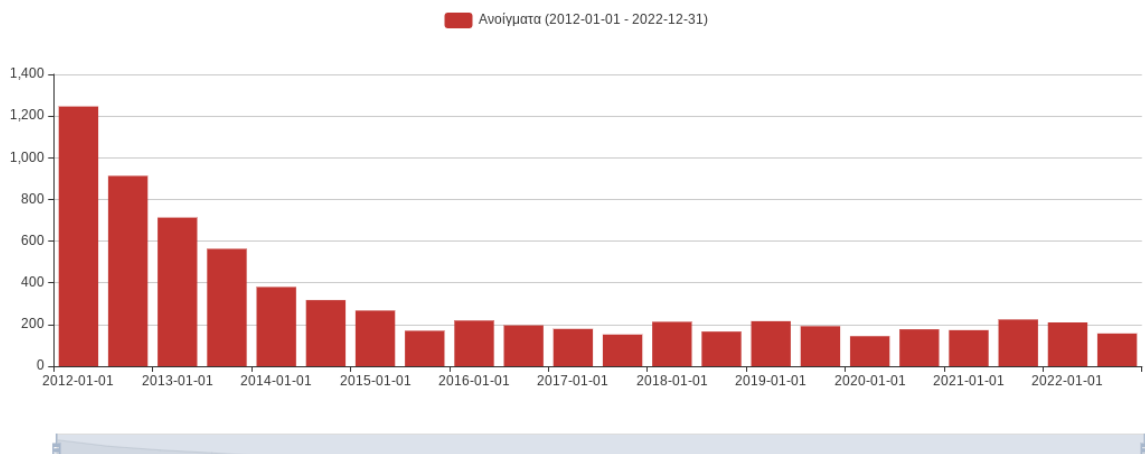
1. Νέες συστάσεις Ι.Κ.Ε., κατά το διάστημα 01/01/2012 - 31/12/2022

---

²⁰⁹ <https://backoffice.businessportal.gr/stats/publicity/openings>

2. Νέες συστάσεις Ε.Π.Ε., κατά το διάστημα 01/01/2012 - 31/12/2022

Η Ι.Κ.Ε. ενσωματώνει τα χαρακτηριστικά της σύγχρονης και ευέλικτης εταιρικής μορφής, που μπορεί να ανταποκριθεί στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής επιχειρηματικής πραγματικότητας. Από την ανωτέρω συγκριτική ανάλυση με τις λοιπές εταιρικές μορφές, προκύπτει ότι ενσωματώνει καινοτόμα χαρακτηριστικά και προσφέρει εναλλακτικές, που την καθιστούν πρόσφορη εταιρική μορφή για την πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων και ενδείκνυται για δραστηριοποίηση στους τομείς, που η Ελλάδα μπορεί να κατακτήσει στρατηγικό πλεονέκτημα.

Τα ανωτέρω αναλυτικά αναφερθέντα πλεονεκτήματα της υπό εξέταση εταιρικής μορφής, θεωρούμε ότι μπορούν να εξομαλύνουν τα εμπόδια της εγχώριας μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, συμπέρασμα το οποίο ενισχύεται και από την ως άνω, ήδη εκφρασθείσα, σαφή προτίμηση των επιχειρηματιών, κατά τη σύσταση νέων επιχειρήσεων. Η σπουδαιότερη ιδιαιτερότητα της εν λόγω εταιρικής μορφής, τα τρία επιμέρους είδη εισφορών και, δη, η δυνατότητα παροχής εξωκεφαλαιακών εισφορών,

προσφέρει την ευκαιρία σε ανθρώπους, χωρίς οικονομική επιφάνεια, αλλά με αξιόλογες γνώσεις, δεξιότητες και διάθεση για τα αξιοποιήσουν, να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά, είτε με “συν-εταίρους” - επενδυτές, οι οποίοι διαθέτουν κεφάλαια προς αξιοποίηση, είτε και χωρίς κεφαλαιακά μερίδια, εφόσον το είδος της δραστηριότητας δεν απαιτεί υψηλά κεφάλαια. Άλλωστε, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η δυνατότητα συμμετοχής με τρία επιμέρους είδη εισφορών καθιστά ευχερέστερο το διαχωρισμό των λειτουργιών των εταίρων, στις επιμέρους ανάγκες της εταιρικής λειτουργίας (εταίροι που εισφέρουν ρευστότητα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία, που καλύπτουν πρακτικές ανάγκες της καθημερινής δραστηριότητας ή προσφέρουν φερεγγυότητα), καθιστώντας την υπό εξέταση εταιρική μορφή κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις νέων, μικρές συνεργασίες, κ.λπ.). Η δε δυνατότητα εγγυητικών εισφορών μπορεί να τονώσει την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης, συμβάλλοντας, έτσι, στην επίλυση των προβλημάτων ρευστότητας, που βρίσκονται στην κορυφή της λίστας με τα προβλήματα της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Ωστόσο, αξίζει να αναφερθεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα, ανέκαθεν, απαιτούσαν την παροχή προσωπικών εγγυήσεων των εταίρων κεφαλαιουχικών εταιρειών - και δη των πιο οικονομικά εύρωστων εξ αυτών - προκειμένου να θεωρηθεί επαρκώς ασφαλισμένη η αιτούμενη επιχειρηματική χρηματοδότηση. Επίσης, οι αυξημένες υποχρεώσεις εταιρικής διαφάνειας συμβάλλουν στην ενίσχυση της αξιοπιστίας και φερεγγυότητας της επιχειρηματικής δραστηριότητας, διευκολύνοντας, έτσι, την ανάπτυξη των εργασιών της. Το δε μειωμένο κόστος σύστασης και λειτουργίας, σε συνδυασμό με την παρεχόμενη ευελιξία στους κανόνες λειτουργίας, εξομαλύνει ένα από τα αναφερόμενα ως σπουδαιότερα εμπόδια της επιχειρηματικότητας - το λειτουργικό κόστος. Στα πλαίσια της αντιμετώπισης του λειτουργικού κόστους, που απασχολεί ιδιαίτερα την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, εντάσσεται και η ισχύουσα υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ μόνο για το διαχειριστή και τον μοναδικό φορέα Μονοπρόσωπης ΙΚΕ, που αποτελεί ουσιώδες πλεονέκτημα, έναντι της Ε.Π.Ε. και των προσωπικών εταιρειών (στις οποίες ισχύει υποχρεωτική ασφάλιση για το σύνολο των εταίρων), καθώς οι ασφαλιστικές εισφορές θεωρούνται ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τον προϋπολογισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει και η ισχύουσα διάκριση μεταξύ καταστατικής και πραγματικής έδρας, καθώς, έτσι, παρέχεται η ευκαιρία σε μικρές ελληνικές επιχειρήσεις να διευρύνουν τη δραστηριότητά τους σε κάποια άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, με το, έως σήμερα ισχύον θεσμικό πλαίσιο, για τις Ι.Κ.Ε., δεν αντιμετωπίζεται ένα από τα κορυφαία προβλήματα της ελληνικής επιχειρηματικότητας - η φορολόγηση, καθώς οι συντελεστές φορολόγησης των κερδών, παραμένουν κοινοί, για όλες τις εταιρικές μορφές. Οι υψηλοί συντελεστές φορολόγησης, που επιβαρύνουν σημαντικά το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και, κυρίως των μικρομεσαίων, ισχύουν ομοίως και βαρύνουν εξίσου και την υπό εξέταση εταιρική μορφή, γεγονός που ανακόπτει την εξέλιξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας και ωθεί τους έλληνες επιχειρηματίες σε αγορές του εξωτερικού, με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Η διάκριση μεταξύ καταστατατικής και πραγματικής έδρας, που ισχύει για την Ι.Κ.Ε., και προσφέρει τη δυνατότητα δραστηριοποίησης σε άλλη χώρα - μέλος της Ε.Ε., είναι ευνόητο ότι δεν αποτελεί απάντηση στο εν λόγω θέμα, καθώς η εκτός Ελλάδος δραστηριοποίηση δεν συμβάλλει στην εξέλιξη της εγχώριας επιχειρηματικότητας. Το θέμα της φορολογικής αντιμετώπισης των επιχειρήσεων αποτελεί θέμα μείζονος ενδιαφέροντος και τμήμα γενικότερων πολιτικών και κυβερνητικών σχεδίων, που περιλαμβάνεται στο προεκλογικό πρόγραμμα και τις εξαγγελίες όλων των πολιτικών σχημάτων εξουσίας και δεν είναι δυνατόν να αναλυθεί επαρκώς και με ορθότητα, εν προκειμένω.

Τελειώνοντας, σημειώνουμε ότι, προς επίρρωση των ανωτέρω διεξοδικά αναλυθέντων πλεονεκτημάτων του νέου εταιρικού τύπου, έναντι των λοιπών εταιρικών μορφών, θα ήταν σκόπιμη η εκπόνηση μελετών σχετικά με την εξέλιξη των οικονομικών καταστάσεων επιχειρήσεων που, κατ' αρχήν λειτουργούσαν με άλλη εταιρική μορφή, και, στη συνέχεια, μετασχηματίστηκαν σε Ι.Κ.Ε., προκειμένου να επιβεβαιωθούν και να αναδειχθούν οι αντικειμενικές ωφέλειες, που προέκυψαν σε συνέχεια του μετασχηματισμού.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.: Ανώνυμη Εταιρεία

Α.Ε.Π.: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Α.Κ.: Αστικός Κώδικας

Α.Φ.Μ.: Αριθμός Φορολογικού Μητρώου

Γ.Ε.ΜΗ: Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Γ.Σ.: Γενική Συνέλευση

Δ.Ο.Υ.: Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

Δ.Σ.: Διοικητικό Συμβούλιο

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Ε.: Ετερόρρυθμη Εταιρεία

Ε.Κ.: Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Ε.Ο.Χ.: Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Ε.Π.Ε.: Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Ε.Φ.Κ.Α.: Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης

Η.Π.Α.: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Ι.Κ.Ε.: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

ΙΜΕΓΣΒΕΕ: Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας

Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος

Ο.Ε.: Ομόρρυθμη Εταιρεία

Κ.Πολ.Δ.: Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

Ο.Α.Ε.Ε.: Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών

Πτ.Κ.: Πτωχευτικός Κώδικας

Υ.Μ.Σ.: Υπηρεσία Μίας Στάσης

Φ.Ε.Κ.: Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντωνόπουλος Βασίλης, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν. 4072/2012*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2014

Λιακόπουλος Θ., *Γενικό Εμπορικό Δίκαιο*, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας 1998

Περάκης Ε., *Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας*, Τόμος 1ος, Γ' Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010

Περάκης Ευάγγελος, *Πτωχευτικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010

Περάκης Ευάγγελος, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE) - Η νέα εταιρική μορφή*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013

Ρόκας Ν., *Εμπορικές Εταιρείες*, 7η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012

Σινανιώτη - Μαρούδη Αριστέα, *Εταιρείες*, Νομική Βιβλιοθήκη 3η Έκδοση, Αθήνα 2012

Σπυρίδωνος Αλέξανδρος, *Το νέο δίκαιο IKE και ΕΠΕ Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Αλεπάκος Κωνσταντίνος, Δικηγόρος LL.M., Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665> (ανάκτηση 25/10/2022)

Κουράκης Ευάγγελος, ΣΕΕ, 2013

Περάκης Ε., *Από 1 ευρώ στο μηδέν, Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της IKE* (Ν. 4155/ 2013) εις ΔΕΕ 2013

Σωτηρόπουλος Γ., Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρείας - Συγχρόνως σκέψεις σε ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου των προσωπικών εταιρειών μετά τον Ν. 4072/2012, ΔΕΕ 2013

ΑΡΘΡΑ - ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Δαλιάνης Γ., Άρθρο *IKE Βασικά Πλεονεκτήματα έναντι άλλων εταιρικών μορφών*, 2014, <https://www.capital.gr/> (ανάκτηση 25/10/2022)

Δαλιάνης Γιώργος με τη συνεργασία της Νίκης Χατζοπούλου, *Οι ευθύνες του διαχειριστή της IKE*, 10/02/2021, <https://www.naftemporiki.gr/finance/131516/oi-efthynes-tou-diacheiristi-tis-ike/> (ανάκτηση 25/10/2022)

Δαλιάνης Γιώργος, άρθρο στην *Ναυτεμπορική*, 28/03/2019, <https://m.naftemporiki.gr/> (ανάκτηση 25/10/2022)

Κουμεντάκης Σταύρος, άρθρο, 18/01/2022, <https://koumentakislaw.gr/> (ανάκτηση 02/11/2022)

Σφυρή Δάφνη ΜΔΕ, *Ο Αποκλεισμός του Εταίρου στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία*, Ιούνιος 2022, <https://www.psarakislegal.com/721-apokleismos-etairou-IKE> (ανάκτηση 03/11/2022)

<https://www.capital.gr/capital-logistis/1924010/up-oik-pol-1262-11-12-2013> (ανάκτηση 25/10/2022)

<https://imegsevee.gr/arthrografia/221-orismos> (ανάκτηση 11/01/2023)

<https://ekthesi-ime-gsevee-2019-gia-tis-mikromesaies-epicheiriseis/> (ανάκτηση 11/01/2023)

<https://imegsevee.gr/ekthesi-ime-gsevee-2022-kriseis-elliniki-oikonomia-kai-mikres-epicheiriseis/> (ανάκτηση 11/01/2023)

<https://backoffice.businessportal.gr/stats/publicity/openings> (ανάκτηση 17/01/2023)

ΝΟΜΟΙ

Κ.Ν. 2190/ 1920

Ν. 3190/ 1955

Ν. 3419/ 2005

Ν. 3588/ 2007

Ν. 3853/ 2010

Ν. 4072/ 2012 (ΦΕΚ 86/τ. Α'/11.04.2012)

Ν. 4155/ 2013

Ν. 4321/2015

N. 4548/2018

N. 4872/2021

ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Δελτίο Τύπου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή
“Διευκρινίσεις για τις εταιρίες ΕΠΕ και ΙΚΕ”, 15/12/2021,
<https://www.mindev.gov.gr/> (ανάκτηση 02/11/2022)

Εγκ. Υπ. Ανάπτ. Κ2-4113/ 8.6.2012

Υπ. Οικ. Πολ. 1262/11.12.2013

Σύσταση 2003/361/ΕΚ/01.01.2005 ΕΕ L I24 thw 20.05.2003

Σύσταση 2003/361/ΕΚ/ 06.05.2013

ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

αποφάσεις Centros (C- 212/97), Uberseering (C-208/2000) και Inspire Art (C-167/2001)

Σ.τ.Ε. 1837/2020

Α.Π. 473/ 2019, 207/2019, 1085/2018, ΑΠ Ολ. 5/1996 ΔΕΕ 1996,

ΕφΑθ 9131/2005 ΔΕΕ 2006/388, ΕφΑθ 1715/2005 ΕλΔ 2005/1726, ΕφΑθ 2406/ 2011,
ΕφΑθ 6934/1990 ΕλλΔνη 31, 1518

ΜΠΑ 731/2020

ΜΠρΘεσ 2215/2017, ΜΠρΘεσ 18918/2014

ΜΠρΧαλκιδ 43/2018